



Na osnovu člana 140. Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj: 41/12 - Drugi novi prečišćen tekst, 15/13 i 47/13), Skupština Kantona Sarajevo, na sjednici održanoj dana 21.12.2015. godine, donijela je slijedeći

ZAKLJUČAK

1. Utvrđuje se Nacrt zakona o turizmu.
2. Javna rasprava održaće se u kantonalnim organima, jedinicama lokalne samouprave, naučnim i stručnim ustanova i trajaće 30 dana.
3. Primjedbe, prijedlozi, sugestije zastupnika i mišljenja radnih tijela Skupštine dostavljaju se Vladi Kantona Sarajevo koja organizuje i provodi javnu raspravu.
4. Vlada Kantona Sarajevo dužna je da nakon provedene javne rasprave podnese Skupštini Izvještaj o rezultatima javne rasprave koji sadrži primjedbe, prijedloge i mišljenja, kao i da da obrazloženje razloga zbog kojih pojedine primjedbe, prijedlozi i mišljenja nisu prihvaćeni u pripremi Prijedloga zakona o turizmu.

Broj:01-02-32650/15
21.12.2015. godine
SARAJEVO

PREDSJEDATELJICA
SKUPŠTINE KANTONA SARAJEVO

Prof. Ana Babić





Na osnovu člana 12. stav (1) tačka k), člana 13. stav (1) tačka h) i člana 18. stav (1) tačka b) Ustava Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo" br. 1/96, 2/96 - Ispravka, 3/96 - Ispravka, 16/97, 14/00, 4/01, 28/04 i 6/13), Skupština Kantona Sarajevo, na sjednici održanoj dana 21.12. 2015. godine, utvrdila je

N a c r t

ZAKONA O TURIZMU

DIO PRVI – TURISTIČKA DJELATNOST POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE

Član 1. (Predmet zakona)

Ovim zakonom uređuje se planiranje i razvoj turizma, turistički subjekti, obavljanje turističke djelatnosti, utvrđuju mjere na promociji i razvoju turizma na području Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Kanton), uređuje se osnivanje, organizacija i rad Turističke zajednice Kantona Sarajevo, način njenog finansiranja i poslovanja, kriteriji za kategorisanje turističkih mjesta i nadzor nad sprovođenjem ovog zakona.

Član 2. (Značenje pojedinih izraza)

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- a) turizam je skup odnosa i pojava koje proizlaze iz putovanja i boravka posjetilaca nekog mjesta, ako se tim boravkom ne zasniva stalno prebivalište i ako sa takvim boravkom nije povezana nikakva njihova privredna djelatnost,
- b) turista je fizičko lice koje najmanje 24 sata boravi van mjesta svog prebivališta, radi zadovoljavanja kulturnih, društvenih, socijalnih, historijskih i drugih potreba relaksacije i odmora, a bez svrhe sticanja dobiti,
- c) korisnik turističke usluge je turista, putnik, potrošač ili drugo fizičko lice koje neposredno koristi usluge turističkih subjekata iz ovog zakona,
- d) turistička destinacija je država, region odnosno mjesto koje u sebi sadrži više atrakcija koje se na tržištu mogu ponuditi kao turistički proizvod,
- e) turistička infrastruktura su objekti za informisanje, odmor, snabdijevanje, rekreaciju, edukaciju i zabavu turista,
- f) turistička suprastruktura su ugostiteljski objekti, kao i galerije, izložbe, kongresni i zabavni objekti koji su u neposrednoj vezi sa ugostiteljskim objektom,
- g) putnik je kupac koji kupuje ili je saglasan kupiti turistički paket aranžman, odnosno turističko putovanje ili druge turističke usluge,
Putnik je i lice u korist kojeg kupac kupuje turistički aranžman, odnosno usluge ili lice na koje kupac ili lice za koje je kupac kupio turistički paket aranžman, prenese pravo korištenja turističkog paket aranžmana ili usluge.
- h) turistički paket aranžman (paušalno putovanje) unaprijed je utvrđena kombinacija od najmanje dvije ponuđene pojedinačne usluge koje se prodaju po ukupnoj unaprijed utvrđenoj cijeni, s tim da ukupna usluga traje duže od dvadeset četiri sata ili uključuje barem jedno noćenje, odnosno smještaj,
- i) izletnički program je kombinacija od najmanje dvije ponuđene usluge koje traju manje od 24 sata i ne uključuju noćenje, odnosno smještaj,



web: <http://skupstina.ks.gov.ba>
e-mail: sks@ks.gov.ba

Tel: + 387 (0) 33 562-055, Fax: + 387 (0) 33 562-210
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1



j) putnička agencija - organizator putovanja, je putnička agencija koja organizuje turistički paket aranžman i koja ga neposredno prodaje ili nudi na prodaju putem posrednika,

k) putnička agencija - posrednik (subagent) je putnička agencija koja prodaje ili nudi za kupnju turistički paket aranžman koji je sastavio organizator putovanja. Kada subagent nudi na prodaju i prodaje aranžman organizatora turističkog putovanja, dužan je da u program putovanja i ugovoru zaključenim sa korisnikom turističke usluge naznači svojstvo u kome nastupa,

l) prebukiranje (over-booking) je multiplikovanje broja potvrđenih rezervacija od pojedinih pružalaca usluga koji pružaju usluge smještaja ili putničkih agencija, a koje ima za posljedicu nepružanje usluge smještaja ili nepružanje usluge na ugovoreni način,

m) uzanse u turizmu su pravila kojima se uređuju poslovni običaji nastali iz ugovora o pružanju turističkih ili ugostiteljskih usluga, koja se primjenjuju ako su ih stranke ugovorile ili ako iz okolnosti proizilazi da su htjele njihovu primjenu, a koji se definišu u okviru komorskih udruženja subjekata u turizmu.

n) klaster čine geografski koncentrisane, međusobno povezane organizacije iz srodnih ili različitih djelatnosti koje se udružuju radi jačanja pojedinačnih organizacija učesnika u klasteru i klastera kao cjeline.

POGLAVLJE II. PLANIRANJE I RAZVOJ TURIZMA

Član 3. (Planiranje)

(1) Planiranje i razvoj turizma obuhvata donošenje strateških planova o budućem razvoju turističke privrede, proglašenje i održivo korišćenje turističkih prostora i mjesta.

(2) Planiranje u oblasti turizma zasniva se na principima integralnog razvoja turizma i ostalih komplementarnih djelatnosti, načelima održivog razvoja turizma, obezbjeđenja jedinstvenih standarda za pružanje usluga u turizmu, kao i saradnje javnog i privatnog sektora u kreiranju turističkog proizvoda, uz osiguranje efikasnog korišćenja turističkog mjesta.

(3) Održivim turizmom smatra se svaki vid turizma koji doprinosi zaštiti životne sredine, socijalnom i ekonomskom integritetu i unapređivanju prirodnih, stvorenih i kulturnih vrijednosti na trajnoj osnovi.

Član 4. (Planska dokumenta)

(1) Planska dokumenta u turizmu su:

- a) Strategija razvoja turizma Kantona Sarajevo
- b) Marketing plan turizma Kantona Sarajevo
- c) Plan promocije turizma Kantona Sarajevo
- d) Master - plan
- e) Strategija razvoja turizma jedinice lokalne samouprave.

(2) Planska dokumenta iz stava (1) tač. b), c), d) i e) ovog člana moraju biti usaglašena sa Strategijom razvoja turizma Kantona Sarajevo.

Član 5. (Strategija razvoja turizma Kantona Sarajevo)

(1) Strategija razvoja turizma Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Strategija) je sveobuhvatan dokument o srednjoročnom razvoju turističke privrede u skladu sa ukupnim ekonomskim, socijalnim, ekološkim i kulturno-istorijskim razvojem Kantona, sa osnovnim ciljevima i vizijom razvoja turizma Kantona i služi kao polazna osnova za izradu ostalih planskih akata u turizmu.

(2) Strategiju donosi Skupština Kantona Sarajevo, na prijedlog Vlade Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Vlada).

(3) Strategija sadrži analizu postojećeg stanja razvoja turizma, viziju razvoja turizma, ciljeve razvoja turizma, strateške i prioritete pravce razvoja, plan implementacije, investicioni okvir i ostale bitne elemente za planiranje razvoja turizma koji se definišu projektnim zadatkom.



web: <http://skupstina.ks.gov.ba>

e-mail: sk@ks.gov.ba

Tel: + 387 (0) 33 562-055, Fax: + 387 (0) 33 562-210

Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1



(4) Strategija se realizuje posredstvom master-plana, Strategije razvoja turizma jedinice lokalne samouprave, Plana promocije turizma Kantona Sarajevo, marketing plana, kao i posredstvom prostornih i urbanističkih planova u skladu sa zakonom koji reguliše oblast uređenja prostora.

Član 6.

(Marketing plan i plan promocije turizma Kantona Sarajevo)

(1) Marketing plan sadrži istraživanje tržišta, identifikaciju ciljnih grupa – tržišta, pozicioniranje marketinškog programa i ostale bitne elemente za planiranje promocije turizma koji se definišu projektnim zadatkom.

(2) Marketing plan Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Marketing plan) donosi Vlada na prijedlog Ministarstva privrede Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Ministarstvo).

(3) Turistička zajednica podnosi prijedlog Marketing plana Ministarstvu.

(4) Marketing plan se donosi za period od pet godina.

(5) U skladu sa marketing planom, Turistička zajednica Kantona Sarajevo kreira plan promocije kojim definiše svoje promotivne aktivnosti u turizmu na godišnjem nivou.

Član 7.

(Master-plan)

(1) Master-plan je kompleksan, istraživački i sveobuhvatan planski dokument kojim se na osnovu Strategije utvrđuju ciljevi, programi i planovi razvoja turizma, koncept razvoja prostora u pogledu razmještaja objekata turističke infrastrukture, turističke suprastrukture, investicije u turizmu, planovi marketinga i konkurentnosti, kao i mjere za njihovo sprovođenje, za određeni prostor od značaja za razvoj turizma, odnosno za turističku destinaciju.

(2) Master-plan donosi Vlada na prijedlog Ministarstva.

Član 8.

(Strategija razvoja turizma jedinice lokalne samouprave)

(1) Strategija razvoja turizma jedinice lokalne samouprave je planski dokument kojim se bliže određuje razvoj prioriternih turističkih proizvoda utvrđenih Strategijom.

(2) Strategiju razvoja turizma jedinice lokalne samouprave donosi vijeće jedinice lokalne samouprave uz aktivno učešće svih turističkih subjekata na području jedinice lokalne samouprave.

Član 9.

(Prostori od posebnog značaja)

(1) Vlada može odlukom pojedine prostore proglasiti od posebnog značaja za razvoj turizma.

(2) Za prostore od posebnog značaja za razvoj turizma može se proglasiti prostor sa posebnim turističko-ugostiteljskim sadržajem pogodan za turističku valorizaciju kulturno-historijskih mjesta, te posebna mjesta locirana u prostornim cjelinama sa izraženim pejzažnim, atraktivnim i rekreativnim osobinama na kojima se planira izgradnja objekata turističke infrastukture i suprastrukture od opšteg interesa.

(3) Odluka iz stava (1) ovog člana sadrži procjenu opravdanosti proglašenja određenog prostora od značaja za razvoj turizma, opis prostora sa određenim granicama i popisom katastarskih parcela, kartografski prikaz prostora, kao i obaveze u pogledu očuvanja, zaštite i razvoja prostora.

(4) Ministarstvo priprema prijedlog odluke iz stava (1) ovog člana, po prethodno pribavljenom mišljenju kantonalnih organa uprave nadležnih za oblast uređenja prostora i zaštite životne sredine.

(5) Za pojedina geografska područja, a u svrhu ostvarivanja zajedničkih ciljeva u turizmu mogu se osnivati turistički klasteri.

Član 10.

(Koncesija)

(1) Vlada, odnosno drugi nadležni organ u skladu sa zakonom, može odlukom prirodno bogatstvo ili dobro u opštoj upotrebi pogodno za izgradnju turističke infrastukture i turističke suprastrukture dati na korišćenje i upravljanje pravnom licu dodjelom koncesije.



web: <http://skupstina.ks.gov.ba>

e-mail: sk@ks.gov.ba

Tel: + 387 (0) 33 562-055, Fax: + 387 (0) 33 562-210

Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1



(2) Odluka iz stava (1) ovog člana sadrži podatke o prirodnom bogatstvu ili dobru u opštoj upotrebi koje se daje na koncesiju, iznos koncesione naknade, rok trajanja koncesije, uslove i način korišćenja prostora, prava i obaveze koncesionara i ostale podatke u skladu sa zakonom iz koji reguliše oblast koncesija.

(3) Postupak iz stava (1) ovog člana sprovodi se na osnovu zakona koji reguliše dodjelu koncesija.

Član 11.

(Turističko mjesto)

(1) Turističko mjesto je organizaciona i funkcionalna cjelina sa formiranom turističkom ponudom, prirodnim vrijednostima, kulturnim dobrima, znamenitostima od značaja za turizam, komunalnom, saobraćajnom i turističkom infrastrukturuom i drugim sadržajima za smještaj i boravak turista na području jedinice lokalne samouprave (općina ili grad).

(2) Ministarstvo proglašava područje jedinice lokalne samouprave za turističko mjesto na osnovu kvalitativnih i kvantitativnih pokazatelja.

(3) Područje jedinice lokalne samouprave proglašava se kao turističko mjesto ukoliko ispunjava uslove propisane ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona.

(4) Ministar privrede Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: ministar) pravilnikom propisuje bliže uslove i kriterijume za proglašavanje turističkog mjesta, određuje kvalitativne i kvantitativne kriterijume za proglašavanje turističkog mjesta.

Član 12.

(Komisija)

(1) Ministar rješenjem imenuje Komisiju za proglašenje turističkog mjesta.

(2) Ministar, na prijedlog Komisije iz stava (1) ovog člana, donosi rješenje o proglašenju područja jedinice lokalne samouprave, kao turističkog mjesta.

(3) Rješenje iz stava (2) ovog člana podliježe reviziji nakon isteka roka od pet godina od dana njegovog dostavljanja.

POGLAVLJE III. OBAVLJANJE TURISTIČKE DJELATNOSTI

Član 13.

(Turistička djelatnost i turističke usluge)

(1) Turistička djelatnost, u smislu ovog zakona, je pružanje usluga i posredovanje u turističkom prometu.

(2) Turističke usluge, u smislu ovog zakona, su pružanje usluga putničke agencije, turističkog vodiča, pratioca, animatora i zastupnika, pružanje usluga u seoskom domaćinstvu, zdravstvenom, kongresnom, vjerskom, sportskom, lovnom i drugim oblicima turizma, usluge na skijaškom terenu, kao i pružanje ostalih turističkih usluga.

Član 14.

(Subjekti koji mogu obavljati turističku djelatnost)

(1) Turističku djelatnost mogu obavljati pravna lica i drugi subjekti koji su registrovani za obavljanje turističke djelatnosti, odnosno imaju rješenje nadležnog općinskog organa i ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom.

(2) Pod uslovima propisanim ovim zakonom pojedine vrste turističkih usluga mogu pružati fizička lica koja za pružanje tih usluga nisu registrovani kao preduzetnici.

(3) Pod uslovima propisanim ovim zakonom turističku djelatnost obavljaju i privredni subjekti koji upravljaju zaštićenim područjem.

Član 15.

(Turistička djelatnost)

Turistička djelatnost obuhvata:

a) organiziranje i provođenje putovanja i boravka lica,



web: <http://skupstina.ks.gov.ba>

e-mail: sks@ks.gov.ba

Tel: + 387 (0) 33 562-055, Fax: + 387 (0) 33 562-210

Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1



- b) posredovanje u pružanju pojedinačnih i grupnih usluga putovanja i boravaka i obavljanje drugih za njih vezanih usluga,
- c) pružanje usluga turističkog vodiča, pratioca i zastupnika,
- d) turističku animaciju,
- e) usluge iznajmljivanja objekata i vozova,
- f) davanje obavijesti i savjeta o ponudi korištenja usluga prijevoza, boravka i drugih za putnika važnih usluga,
- g) staranje o prtljagu putnika tokom korištenja turističkih usluga,
- h) posredovanje kod osiguranja putnika i prtljage,
- i) poslovi na razvijanju i organiziranju posebnih oblika turizma (vjerski, seoski, zdravstveni, kongresni, lovni, izletnički i dr.),
- j) pribavljanje putnih isprava, viza i drugih isprava potrebnih za prijelaz granice i boravak u inozemstvu,
- k) izdavanje u zakup vozila, bicikla, skijaške opreme i druge sportske opreme, kao i posredovanje kod davanja usluga radi njihovog pribavljanja,
- l) poslove u vezi s pribavljanjem dozvola za lov i ribolov,
- m) poslove na organiziranju i izvođenju programa putovanja i boravka na zahtjev ili po programu putnika, grupe putnika ili pravnih lica-organizatora inicijative putovanja i boravka, organiziranje skupova ili izložbi sa ili bez putovanja i boravka sudionika, usluge u okviru zdravstvenog, lovnog turizma i dr.,
- n) prodaju i posredovanje u prodaji turističkih usluga,
- o) prodaju vozničkih karata,
- p) prodaju ulaznica za sportske, kulturne i druge priredbe,
- r) prodaju robe vezane za potrebe putovanja, posredovanje pri izdavanju i naplati putničkih čekova i kreditnih kartica,
- s) i druge poslove vezane za turističku djelatnost.

Član 16.

(Obaveze pravnih i drugih lica)

- (1) Lica iz člana 14. ovog zakona, koja obavljaju turističku djelatnost dužna su:
- a) poslovati u skladu s odredbama ovog zakona, propisa donesenih na osnovu ovog zakona, te u skladu s poslovnim običajima u turizmu (uzanse),
 - b) na ulazu u poslovni prostor vidno istaknuti firmu i radno vrijeme, kao i pridržavati se utvrđenog radnog vremena u svom poslovanju,
 - c) objaviti sadržaj, uslove i cijenu svake pojedinačne usluge i pridržavati se utvrđenih cijena, uslova i sadržaja,
 - d) voditi poslovne knjige u skladu s važećim propisima,
 - e) za svaku izvršenu turističku uslugu korisniku usluge izdati račun s brojem i čuvati kopije tog računa za vrijeme koje je određeno propisima iz područja računovodstva, odnosno najmanje godinu dana od izdavanja računa,
 - f) najkasnije u roku od 15 dana odgovoriti na zahtjev za traženu turističku uslugu i izvršiti prihvaćenu uslugu prema ugovorenim uslovima,
 - g) u prostorijama i na mjestima gdje se prodaju turističke usluge voditi knjigu žalbe, te u roku od 15 dana odgovoriti na svaki izneseni prigovor, te prigovor korisnika turističke usluge dostaviti nadležnoj tržišno-turističkoj inspekciji u roku od pet dana od dana podnošenja prigovora. Oblik, sadržaj i način vođenja knjige žalbe regulisan je federalnim propisom.
- (2) Turistički subjekt za obavljanje turističke djelatnosti mora obezbijediti poslovni prostor, uređaj i opremu kao i uslove u pogledu zaposlenih lica, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.
- (3) Turistički subjekt može da počne obavljati djelatnosti, da obavlja djelatnost i da mijenja uslove njenog obavljanja kada od nadležnog općinskog organa (u daljem tekstu: nadležni organ) dobije rješenje kojim se odobrava obavljanje turističke djelatnosti, osim ako ovim zakonom nije drugačije propisano.
- (4) Turistički subjekt je dužan da uz zahtjev za izdavanje rješenja za obavljanje turističke djelatnosti priloži ovjerenu pisanu izjavu da su ispunjeni propisani uslovi u pogledu prostora,



web: <http://skupstina.ks.gov.ba>

e-mail: sks@ks.gov.ba

Tel: + 387 (0) 33 562-055, Fax: + 387 (0) 33 562-210

Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1



uređaja, opreme i zaposlenih lica, kao i ovjerenu kopiju rješenja o upisu u registar kod nadležnog suda za pravno lice.

(5) Nadležni organ dužan je da podnosiocu zahtjeva koji ispunjava uslove iz stava (4) ovog člana izda rješenje kojim se odobrava obavljanje turističke djelatnosti u roku od 15 dana od podnošenja urednog zahtjeva.

Protiv rješenja iz stava (5) ovog člana dozvoljena je žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.

(6) Poslovni prostor iz stava (2) ovog člana mora imati rješenje o upotrebnoj dozvoli izdato u skladu sa urbanističko-građevinskim propisima.

Član 17.

(Zabrana oglašavanja i reklamiranja)

Zabranjuje se pružaocu usluga u turizmu da neposredno ili posredno, putem javnih glasila, internetom, promotivnim materijalom i sl., oglašava i/ili reklamira pružanje turističkih usluga, ako ne ispunjava uslove propisane federalnim zakonom, ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona.

Član 18.

(Ostali subjekti)

(1) Sportski klubovi i savezi, sindikati, škole i druge obrazovne ustanove, kulturno-umjetnička društva, udruženja penzionera, strukovna udruženja i sl. (u daljem tekstu: udruženja), mogu organizovati putovanje i boravak isključivo za svoje članove.

(2) Udruženja mogu organizovati turistički paket aranžman iz stava (1) ovog člana samo povremeno i bez sticanja dobiti.

(3) Propaganda i predstavljanje turističkog paket aranžmana iz stava (1) ovog člana dopuštena je samo svojim sredstvima u vidu obavijesti i saopštenjima koje dobivaju članovi udruženja.

(4) Udruženja su obavezna za organizaciju turističkog paket aranžmana iz stava (1) ovog člana koristiti samo ona prevozna sredstva u kojima su putnici i prtljaga osigurani.

POGLAVLJE IV. PUTNIČKA AGENCIJA

Član 19.

(Putnička agencija)

(1) Putničkom agencijom, u smislu ovog zakona, smatra se pravno lice upisano u registar društva koje se bavi organizovanjem turističkih i poslovnih putovanja i boravaka, posredovanjem i pružanjem svih ostalih usluga u vezi s tim, te prodajom svog vlastitog turističkog proizvoda kojeg stvara objedinjavanjem raznih vrsta turističkih usluga.

(2) Za obavljanje djelatnosti, putnička agencija mora raspolagati poslovnim prostorom koji ispunjava uslove u pogledu tehničke opremljenosti, kao i druge propisane uslove, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

(3) Poslovni prostor iz stava (2) ovog člana predstavlja posebnu građevinsku cjelinu u odnosu na druge poslovne prostore u istom građevinskom objektu.

(4) Izuzetno od stava (3) ovog člana, poslovni prostor putničke agencije ne mora predstavljati posebnu građevinsku cjelinu ukoliko se takav prostor nalazi u okviru tržnih centara, sajamskih prostora, u sklopu autobuskih, željezničkih stanica, aerodromskih terminala i u holu ugostiteljskog objekta za smještaj vrste "hotel".

Član 20.

(Naznaka "putnička agencija")

(1) Naznaku "putnička agencija" može koristiti isključivo pravno lice iz člana 19. ovog zakona.

(2) Naznaka "putnička agencija" obavezno se koristi u firmi putničke agencije kao pobliža naznaka djelatnosti.

(3) U firmi putnička agencija mogu se, uz naznaku kojom se obilježava ime putničke agencije, koristiti i izrazi uobičajeni u turističkom poslovanju kao što su: "tours", "travel" i slično.



web: <http://skupstina.ks.gov.ba>

e-mail: sks@ks.gov.ba

Tel: + 387 (0) 33 562-055, Fax: + 387 (0) 33 562-210

Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1



Član 21. **(Poslovi putničke agencije)**

Poslovi putničke agencije su:

- a) organizovanje i prodaja turističkih paket aranžmana,
- b) organizovanje i prodaja izletničkih programa,
- c) posredovanje u prodaji karata ili rezervaciji mjesta za sva prevozna sredstva,
- d) posredovanje pri rezervaciji smještaja i pružanja usluga u ugostiteljskim objektima,
- e) zastupanje domaćih i stranih putničkih agencija i nuđenje, u njihovo ime, usluga utvrđenih tačkom a) ovog stava,
- f) davanje turističkih obavijesti i nuđenje propagandnog materijala,
- g) usluge mjenjačnice, prodaja i kupovanje putničkih čekova,
- h) otprema, prevoz i prenos prtljage,
- i) pravne usluge u vezi s osiguranjem putnika i prtljaga,
- j) posredovanje u iznajmljivanju vozila (rent-a-car),
- k) rezervacije, nabavka i prodaja ulaznica za sve vrste priredaba, muzeja i drugo,
- l) iznajmljivanje opreme, pribora i sprava za sport i rekreaciju,
- m) organizovanje kurseva i seminara vezanih za turizam i učenje stranih jezika zaposlenika u agenciji,
- n) organizovanje usluga smještaja i prehrane u ugostiteljskim objektima,
- o) organizovanje charter prevoza
- p) poslovi na razvijanju i organizovanju posebnih oblika turizma (zdravstveni, kongresni, lovni, izletnički, vjerski i dr.),
- r) organizovanje lova i ribolova za turiste,
- s) prodaja robe vezane za potrebe putovanja,
- t) i druge usluge srodne turističkoj djelatnosti.

Član 22. **(Vrste putničkih agencija)**

(1) Prema vrsti usluga koje pružaju putničke agencije su:

- a) putnička agencija organizator putovanja i
- b) putnička agencija posrednik (subagent).

(2) Putnička agencija pruža samo one usluge za koje ispunjava uslove propisane ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona.

(3) Poslove organizatora putovanja iz stava (1) tačka a) ovog člana može da obavlja pravno lice koje je upisano u sudski registar za vršenje tih usluga, koje ima obezbjeđena sredstva (garantni polog) u iznosu od 20.000,00 KM ili osiguranu garanciju banke, odnosno garanciju osiguravajućeg društva u visini navedenog pologa i koje ima zaposleno najmanje tri lica, od kojih jedno lice sa:

- a) završenom visokom stručnom spremom VII stepen ili završenim prvim ciklusom visokog obrazovanja sa 180 ECTS bodova ili 240 ECTS bodova ili najmanje višom školskom spremom,
- b) najmanje jednom godinom radnog iskustva u struci i
- c) znanjem najmanje jednog svjetskog jezika.

(4) Poslove posrednika (subagenta) iz stava (1) tačka b) ovog člana može da obavlja pravno lice koje je upisano u sudski registar za vršenje tih usluga, koje ima obezbjeđena sredstva (garantni polog) u iznosu od 10.000,00 KM ili osiguranu garanciju banke, odnosno garanciju osiguravajućeg društva u visini navedenog pologa i koje ima zaposleno najmanje jedno lice sa:

- a) završenom visokom stručnom spremom VII stepen ili završenim prvim ciklusom visokog obrazovanja sa 180 ECTS bodova ili 240 ECTS bodova ili najmanje višom školskom spremom,
- b) najmanje jednom godinom radnog iskustva u struci i
- c) znanjem najmanje jednog svjetskog jezika.

(5) Ukoliko putnička agencija iz stava (1) tač. a) i b) ovog člana koristi kategoriju garantnog pologa, a ne bankarsku garanciju, sredstva garantnog pologa od 20.000,00 KM za organizatora putovanja, odnosno sredstva garantnog pologa od 10.000,00 KM za subagenta vode se na posebnom računu



web: <http://skupstina.ks.gov.ba>

e-mail: sks@ks.gov.ba

Tel: + 387 (0) 33 562-055, Fax: + 387 (0) 33 562-210

Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1



kod komercijalne banke. Sredstva garantnog pologa za koja nije nastala zakonska obaveza isplate korisniku usluge, zbog potpunog ili djelimičnog neizvršenja programa putovanja, subagent može da koristi za potrebe tekućeg poslovanja, s tim da ih najkasnije do posljednjeg dana tekućeg mjeseca nadoknadi i prenese na poseban račun.

Član 23. (Pružanje usluga)

(1) Putnička agencija može započeti pružati usluge kada pribavi rješenje nadležnog organa i kojim je utvrđeno da udovoljava uslovima propisanim ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona.

(2) Ispunjavanje uslova iz stava (1) ovog člana utvrđuje rješenjem u roku od 15 dana od dana uredno podnesenog zahtjeva, u skladu s članom 24. ovog zakona.

(3) Protiv rješenja iz stava (2) ovog člana dozvoljena je žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.

(4) Pravosnažno rješenje iz stava (2) ovog člana upisuje se u Upisnik putničkih agencija koji vodi nadležni organ i strukovno Udruženje/Udruga turističkih agencija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: UTA BiH), čija je dužnost da obezbijedi visoke standarde vezane za pružanje usluga turističkim potrošačima.

(5) Ministar donosi pravilnik o minimalno - tehničkim uslovima za rad putničke agencije.

Član 24. (Zahtjev putničke agencije)

Zahtjev putničke agencije za izdavanje rješenja iz člana 13. ovog zakona sadrži:

- a) firmu i sjedište putničke agencije,
- b) rješenje o upisu u sudski registar,
- c) popis usluga koje će pružati,
- d) prijedlog vrste putničke agencije,
- e) dokaz o pravu vlasništva poslovnog prostora ili ugovora o zakupu poslovnog prostora,
- f) podatke o veličini i opremljenosti poslovnog prostora,
- g) podatke o direktoru poslovnice, ako putnička agencija pruža svoje usluge neposredno korisniku usluge.

Član 25. (Licenca)

(1) Organizator turističkog putovanja može obavljati djelatnost iz čl. 21. i 22. ovog zakona, pod uslovima da nakon pribavljanja rješenja iz člana 23. ovog zakona pribavi od Ministarstva i Licencu za organizovanje turističkog putovanja (u daljem tekstu: Licenca).

(2) U postupku izdavanja Licence, Ministarstvo utvrđuje da li je organizator turističkog putovanja registrovan za obavljanje predmetne djelatnosti, odnosno da li su ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom (minimalno-tehnički uslovi u pogledu poslovnih prostorija, uslovi u pogledu zaposlenih, obezbjeđenje jemstva, uslovi u pogledu opštih uslova putovanja i izricanja zaštitnih mjera protiv odgovornog lica organizatora turističkog putovanja, solventnosti i kvaliteta rada).

(3) Uz zahtjev za izdavanje Licence, ovlašteno lice organizatora turističkog putovanja podnosi sljedeću dokumentaciju (original ili ovjerenu kopiju):

- a) rješenje o upisu u sudski registar,
- b) rješenje nadležnog organa kojim se odobrava obavljanje djelatnosti turističkog putovanja,
- c) potvrdu nadležnog suda da nad organizatorom turističkog putovanja nije otvoren postupak stečaja ili likvidacije,
- d) potvrdu nadležnog suda da organizatoru turističkog putovanja nije izrečena zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti i njegovom odgovornom licu,
- e) rješenje nadležnog poreznog ureda Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine o određivanju jedinstvenog identifikacionog broja ili uvjerenje Uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine o određivanju PDV broja,
- f) odluku o osnivanju poslovne jedinice (kopija opšteg akta),



web: <http://skupstina.ks.gov.ba>

e-mail: sks@ks.gov.ba

Tel: + 387 (0) 33 562-055, Fax: + 387 (0) 33 562-210

Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1



- g) adrese poslovnih jedinica,
- h) akt o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta ili spisak zaposlenih koji direktno rade na organizaciji turističkog putovanja,
- i) dokaz o registraciji obveznika doprinosa obaveznog osiguranja od Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine,
- j) opšte uslove putovanja, ovjerene od sektorskog udruženja UTA BiH,
- k) spisak ovjerenih paket aranžmana ili izleta u prethodnom periodu,
- l) dokaz o članstvu u strukovnom udruženju UTA BiH,
- m) dokaz o obavljanju poslova subagenta.

Član 26. **(Izdavanje Licence)**

- (1) Ministarstvo izdaje Licencu najkasnije u roku od 15 dana od dana podnošenja urednog i potpunog zahtjeva organizatora turističkog putovanja.
- (2) Licenca iz stava (1) ovog člana podliježe reviziji nakon isteka tri godine od dana dostavljanja.
- (3) Ministarstvo, po službenoj dužnosti, vodi računa o isteku roka iz stava (2) ovog člana.
- (4) Licenca je konačna i protiv nje nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.
- (5) Podnosilac zahtjeva za izdavanje Licence snosi troškove postupka i troškovi se plaćaju prilikom podnošenja zahtjeva.
- (6) Troškovi izdavanja Licence uplaćuju se na račun javnih prihoda u korist Budžeta Kantona Sarajevo.
- (7) Ministarstvo vodi Registar izdatih Licenci organizatorima turističkih putovanja, sa kojim je dužno da upozna strukovno udruženje UTA BiH.
- (8) Ministar pravilnikom propisuje oblik, sadržaj i način vođenja Registra izdatih Licenci.

Član 27. **(Prestanak važenja Licence)**

- (1) Licenca prestaje da važi:
 - a) brisanjem iz Registra organizatora turističkog putovanja na osnovu zahtjeva nosioca Licence,
 - b) podjelom organizatora turističkog putovanja na dva ili više društava ili iz drugog razloga utvrđenog Zakonom o privrednim društvima,
 - c) ako organizator turističkog putovanja prestane ispunjavati uslove iz člana 25. ovog zakona.
- (2) Rješenje o prestanku važenja Licence donosi ministar.
- (3) Ovo rješenje je konačno i protiv njega nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

Član 28. **(Oduzimanje Licence)**

- (1) Ministar donosi rješenje o oduzimanju Licence organizatoru turističkog putovanja ako u postupku revizije ili inspekcijiskog pregleda utvrdi:
 - a) da je organizator putovanja prestao ispunjavati uslove iz čl. 21.,22.,25. i 26. ovog zakona,
 - b) da su usljed neizvršenja ili djelimičnog izvršenja opštih uslova putovanja ili programa putovanja greškom organizatora putovanja, u skladu sa uzansama, nastupile teže posljedice po korisnika turističke usluge (ugrožavanje zdravlja, nije obezbijeđen smještaj ili povratak u zemlju, putovanje je neopravdano trajalo duže od onog predviđenog programom putovanja i sl.),
 - c) da ogranizator nudi ili prodaje programe putovanja bez ugovora o organizovanju putovanja ili ekskurzije, manjak ležajeva u ugostiteljskom objektu i sl.),
 - d) da je organizator turističkog putovanja otkazao korisniku turističke usluge, a nije u zakonskom roku izvršio povrat uplaćenih sredstava,
 - e) da je organizatoru u periodu važenja Licence dva puta u roku od godinu dana izrečena novčana kazna za prekršaj ili neizvršavanje ugovorenih obaveza,



- f) da je Licenca izdata organizatoru na osnovu neistinitih podataka i
g) da organizator nije u toku godine prodao nijedan turistički paket-aranžman posrednicima u organizaciji putovanja (subagentima).
- (2) U slučaju oduzimanja Licence, organizator putovanja može da realizuje samo prethodno ugovorena putovanja.
- (3) Organizator kome je oduzeta Licenca može da obavlja djelatnost subagenta, ako ispunjava zakonom propisane uslove za tu djelatnost.
- (4) Organizator kome je oduzeta Licenca ne može podnijeti zahtjev za dobijanje Licence prije isteka roka od godinu dana od dana dostavljanja rješenja o oduzimanju Licence.
- (5) Rješenje iz stava (1) ovog člana je konačno i protiv njega nije dozvoljena žalba, ali se može tužbom pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

Član 29.

(Obaveze putničke agencije)

Pored uslova koje treba ispuniti da bi dobila odobrenje za obavljanje djelatnosti (čl. 16., 23. i 25. ovog zakona) putnička agencija dužna je i:

- a) na ulazu u poslovni prostor putničke agencije izložiti natpisnu ploču na kojoj je istaknuta firma putničke agencije,
- b) na zahtjev korisnika njezinih usluga izjasniti se o svojstvu u kojem nastupa i koliki je raspon ovlaštenja, ako zastupa druge putničke agencije,
- c) u svim reklamnim i propagandnim materijalima, kao i u svim poslovnim dokumentima vidljivo naznačiti firmu i sjedište,
- d) čuvati kao poslovnu tajnu sve što je saznala o putniku, bez njegova odobrenja, osim u zakonom propisanim slučajevima, nikom ne smije saopštiti njegovu adresu, mjesto i vrijeme putovanja, boravka, uplaćenu cijenu, kao ni imena njegovih saputnika,
- e) pružiti putniku usluge utvrđene ugovorom i na kvalitetan način,
- f) ponuditi putniku posebno osiguranje od povreda, bolesti, smrti i gubitka prtljage tokom putovanja i boravka,
- g) utvrditi opšte uslove putovanja, kojim se bliže određuju prava i obaveze agencije i prava i obaveze korisnika turističke usluge i oni se utvrđuju u skladu sa zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi i zaštita potrošača,
- h) opšti uslovi putovanja treba da sadrže; pravo agencije na naknadu učinjenih troškova ako je korisnik turističke usluge odustao od ugovora zbog okolnosti koje nije mogao izbjeći ili otkloniti i koje bi da su postojale u vrijeme zaključivanja ugovora predstavljale opravdan razlog da ne zaključi ugovor, pravo korisnika turističke usluge na naknadu učinjenih troškova, kada je obezbijedio odgovarajuću zamjenu ili je zamjenu našla agencija, kao i odgovornost agencije kada izvršenje usluga povjeri trećim licima, prava korisnika turističke usluge za slučaj otkaza putovanja, uslove za izmjenu cijene putovanja, informacije o sadržaju jemstva za osiguranje od odgovornosti za pričinjenu štetu korisniku turističke usluge i postupak, rokove i obavezu agencije u vezi sa reklamacijom korisnika turističke usluge zbog otkaza putovanja, neizvršavanja ili nepotpunog izvršenja usluge obuhvaćenim programom putovanja,
- i) na ulazu u poslovni prostor u kojem neposredno prodaje svoje usluge istakne radno vrijeme i da se pridržava radnog vremena,
- j) posluje u skladu s odredbama ovog zakona, te u skladu s poslovnim običajima u turizmu (uzanse),
- k) da vodi poslovne knjige u skladu s važećim propisima,
- l) objaviti sadržaj, uslove i cijenu svake pojedinačne usluge i pridržavati se utvrđenih cijena, uslova i sadržaja,
- m) za svaku izvršenu turističku uslugu korisniku usluge izdati račun s brojem i čuvati kopije tog računa za vrijeme koje je određeno propisima iz područja računovodstva, odnosno najmanje godinu dana od izdavanja računa,
- n) najkasnije u roku od 15 dana odgovoriti na zahtjev za traženu turističku uslugu i izvršiti prihvaćenu uslugu prema ugovorenim uslovima,



web: <http://skupstina.ks.gov.ba>

e-mail: sk@ks.gov.ba

Tel: + 387 (0) 33 562-055, Fax: + 387 (0) 33 562-210

Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1



o) u prostorijama i na mjestima gdje se prodaju turističke usluge voditi knjigu žalbe, u roku od 15 dana odgovoriti na svaki izneseni prigovor i prigovor korisnika turističke usluge dostaviti nadležnoj tržišno-turističkoj inspekciji u roku od pet dana od dana podnošenja prigovora,

p) u cilju zaštite potrošača, odnosno korisnika aranžmana kao i borbe protiv nelojalne konkurencije putničke agencije se udružuju u sektorsko udruženje UTA BiH.

Član 30.

(Prevoz putnika)

(1) Putnička agencija je dužna prevoz putnika obavljati vlastitim prevoznim sredstvima ili prevoznim sredstvima u vlasništvu drugih pravnih i fizičkih lica koja su registrovana za obavljanje djelatnosti prevoza putnika.

(2) Izuzetno od odredbe iz stava (1) ovog člana, ako prevoz putnika nije moguće izvršiti u skladu sa stavom (1) ovog člana, putnička agencija može za prevoz putnika koristiti i prevozno sredstvo u vlasništvu inozemnih pravnih i fizičkih lica, koja su registrovana za obavljanje djelatnosti prevoza putnika.

(3) Vlada će odlukom, na prijedlog resornog Ministarstva saobraćaja Kantona Sarajevo, utvrditi način određivanja lokacije javnih parkirališta za turističke autobuse, uslove koji treba da se ispune, visinu naknade koja se plaća, način dodjele na upravljanje javnih parkinga.

(4) Vlada će odlukom utvrditi stop-bus lokaciju za naplatu turističke vinjete, njenu visinu i raspored prihoda ostvarenih po ovom osnovu, kao i način naplate dnevne boravišne takse.

Član 31.

(Grupna putovanja)

(1) Ako putnička agencija organizuje grupna putovanja obavezna je, tokom cijelog putovanja, za autobuske grupe osigurati najmanje jednog turističkog pratioca, koji ispunjava uslove propisane ovim zakonom.

(2) Ako putnička agencija ne raspolaže s turističkim pratiocem iz stava (1) ovog člana može osigurati stručnog radnika koji je osposobljen za rad u turističkoj djelatnosti.

(3) Putnička agencija obavezna je navesti u programu putovanja da li je obilazak predviđen u pratnji pratioca putovanja ili lokalnog vodiča.

Član 32.

(Program, prospekt ili katalog putovanja)

Putnička agencija je dužna za svaki aranžman, odnosno putovanje koje organizuje, izdati program, prospekt ili katalog kojeg treba putniku staviti na raspolaganje prije sklapanja ugovora o organizovanom putovanju ili korištenju drugih usluga, a koji sadrži:

- a) detaljan opis putovanja, odnosno aranžmana,
- b) poslovno ime organizatora putovanja i broj licence,
- c) naznaku redoslijeda vremena pružanja pojedinih usluga (itinerer),
- d) tačan opis destinacije (kod boravka),
- e) obim i standard svih vrsta usluga,
- f) vrstu prevoznog sredstva, njegove naznake i razred,
- g) ukupan broj dana i noćenja u aranžmanu, obroci prehrane i sve dodatne usluge,
- h) datum, vrijeme i mjesto polaska, odnosno povratka,
- i) cijenu aranžmana i cijenu usluga koje nisu uključene u cijenu aranžmana,
- j) uslove prijave i otkaza, te za šta sve organizator garantuje putniku,
- k) informacije i savjete o putovanju i uslugama koje bi putniku trebale biti značajne, npr. o valuti, klimi, zdravstvenim uslovima, vizi i dr.

(2) U slučajevima organizacije grupnih putovanja kao što su učeničke i studentske ekskurzije, organizator turističkog putovanja je obavezan da zaključi ugovor o organizaciji ekskurzije sa vaspitno-obrazovnom ustanovom u čije ime se organizuje ekskurzija.

(3) Ugovor iz stava (2) ovog člana sadrži sve elemente ugovora o organizaciji putovanja (turistički paket aranžman), s tim da korisnici usluga grupnog putovanja (učenici i studenti), imaju ista prava i



web: <http://skupstina.ks.gov.ba>

e-mail: sks@ks.gov.ba

Tel: + 387 (0) 33 562-055, Fax: + 387 (0) 33 562-210

Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1



obaveze kao i korisnici turističke usluge iz turističkog paket aranžmana prema zakonu iz oblasti zaštite potrošača i zakona iz oblasti obligacionih odnosa.

(4) Uz ugovor iz stava (2) ovog člana obavezno se prilaže ovjereni spisak korisnika usluga grupnog putovanja.

Član 33.
(Osiguranje)

Putnička agencija koja pruža usluge turističkog paket aranžmana, izletničkog programa ili transfera putnika, dužna je koristiti prevozna sredstva u kojima su putnici i prtljaga osigurani kod osiguravajućeg društva, kao i ugostiteljske objekte u kojima su korisnici usluga osigurani.

Član 34.
(Polica osiguranja)

(1) Policom osiguranja obavezno moraju biti pokrivena odgovornosti za materijalne i nematerijalne štete koje bi korisnici usluga putničke agencije mogli pretrpjeti.

(2) Pokriće iz stava (1) ovog člana uključuje rizike od svih vrsta elementarnih nesreća, tjelesnih povreda, materijalnih i finansijskih šteta.

(3) Putnička agencija je dužna voditi brigu da je polica osiguranja iz stava (1) ovog člana uvijek važeća.

Član 35.
(Poslovne prostorije)

Za obavljanje poslovanja, putnička agencija u sjedištu privrednog društva mora raspolagati poslovnim prostorijama koje omogućavaju uspješno i kvalitetno obavljanje djelatnosti.

Član 36.
(Poslovnica)

(1) Putnička agencija koja neposredno pruža usluge putniku mora imati poslovni prostor (u daljem tekstu: poslovnica).

(2) Usluge putničke agencije koje putnička agencija neposredno pruža putnicima mogu se pružati samo u poslovnici ili na za to predviđenom mjestu u objektu smještaja gostiju.

(3) Poslovnica mora ispunjavati sljedeće uslove:

a) da je namijenjena isključivo poslovanju putničke agencije,

b) da prostor odgovara propisanim uslovima za određenu vrstu putničke agencije,

c) da je zasebna poslovna cjelina u odnosu na druge poslovne prostore pravnih i fizičkih lica koja posluju u istom objektu.

(4) Izuzetno od odredbe iz st. (2) i (3) ovog člana, poslovnica ne mora biti zasebna poslovna cjelina, ako se taj prostor nalazi u objektima namijenjenim trgovačkim i bankarskim aktivnostima, u hotelima, sajamskim prostorima, na stanicama ili terminalima za javne usluge kopnenog ili vazdušnog prijevoza.

Član 37.
(Direktor poslovnice)

(1) Putnička agencija koja neposredno prodaje turističke paket aranžmane i izletničke programe, mora u svakoj poslovnici imati najmanje jednog zaposlenog direktora poslovnice koji ispunjava propisane uslove.

(2) Direktor poslovnice je odgovoran za rad poslovnice, u skladu s ovim zakonom.

Član 38.
(Uslovi za direktora poslovnice)

(1) Direktor poslovnice mora ispunjavati sljedeće uslove:

a) da je državljanin Bosne i Hercegovine,

b) da je poslovno sposoban,

c) da ima položen stručni ispit za direktora poslovnice,



web: <http://skupstina.ks.gov.ba>

e-mail: sks@ks.gov.ba

Tel: + 387 (0) 33 562-055, Fax: + 387 (0) 33 562-210

Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1



- d) da mu pravosnažnom presudom ili rješenjem o prekršaju nije izrečena mjera sigurnosti ili zaštitna mjera zabrane obavljanja poslova direktora poslovnice, dok ta mjera traje.
- (2) Ovlašteni direktor poslovnice mora ispunjavati i ostale uslove propisane odlukom o osnivanju.
- (3) Izuzetno od odredbe stava (1) tačke a) ovog člana, direktor poslovnice može biti i strani državljanin pod uslovom da ima radnu dozvolu i da ispunjava uslove iz st. (1) i (2) ovog člana.

Član 39.

(Garancija za turistički paket aranžman)

- (1) Putnička agencija, organizator putovanja, mora svakom putniku osigurati korištenje uplaćenog turističkog paket aranžmana ili naknadu štete zbog nastalih troškova.
- (2) Putnička agencija, organizator putovanja, dužna je da za svaki turistički paket aranžman osigura garanciju kod banke ili osiguravajućeg društva radi naknade putniku:
- a) plaćene cijene putovanja, ako zbog nemogućnosti ili stečaja putničke agencije iz stava (1) ovog člana izostanu usluge putovanja i
- b) troškove koji su nastali zbog platne nemogućnosti ili stečaja putničke agencije iz stava (1) ovog člana za povratak putnika u mjesto polaska.
- (3) Garancija se daje u obliku police osiguranja, gotovinskog pologa ili bankovne garancije i slično.
- (4) Putnička agencija, organizator putovanja, nije odgovorna putniku za nastalu štetu iz stava (2) ovog člana ako:
- a) se utvrđeni propusti u neispunjavanju ugovorenih usluga pripisuju putniku,
- b) se nepredviđeni neizbježni propusti pripisuju trećem licu koje nije učestvovalo u ostvarenju ugovorenih usluga,
- c) su propusti nastali djelovanjem više sile (na osnovu nepredviđenih događaja na koje onaj ko se na njih poziva nema uticaja i čije su posljedice neizbježne uprkos primjeni posebne brige, u što se ne ubraja prebukiranje) ili nekim drugim događajem koji putnička agencija, odnosno pružalac usluga nije mogao predvidjeti ili otkloniti uprkos posebnoj brizi.
- (5) U slučajevima iz stava (4) tač. b) i c) ovog člana putnička agencija, organizator putovanja, mora voditi brigu o tome da pomogne putniku.
- (6) Organizator putovanja dužan je da jemstvo za organizaciju putovanja posjeduje za sve vrijeme trajanja Licence.
- (7) U slučaju otkaza turističkog paket aranžmana ili izleta od strane organizatora putovanja, organizator putovanja dužan je da korisniku turističke usluge vrati uplaćena sredstva za otkazano putovanje u skladu sa zakonom i opštim uslovima putovanja.
- (8) U slučaju neizvršenja, djelimičnog ili nepotpunog izvršenja usluge obuhvaćenih programom putovanja, organizator putovanja dužan je da korisniku turističke usluge vrati razliku između ugovorene cijene putovanja i cijene putovanja snižene srazmjerno neizvršenju, djelimičnom ili nepotpunom izvršenju usluge.
- (9) Organizator putovanja dužan je da vrati sredstva iz st. (7) i (8) ovog člana u roku koji je određen opštim uslovima, odnosno programom putovanja koji ne može biti duži od petnaest dana od dana otkaza putovanja, odnosno od dana podnošenja osnovanog prigovora korisnika turističke usluge.
- (10) Organizator putovanja nije odgovoran korisniku turističke usluge za nastalu štetu nastalu iz st. (7), (8), (9) ovog člana ako:
- a) se utvrđeni propusti u neispunjavanju ugovorenih usluga pripisuju u krivicu korisnika turističke usluge,
- b) su propusti nastali djelovanjem više sile ili nekim drugim događajem koji organizator putovanja nije mogao da predvidi ili otkloni i pored dužne pažnje, u koje slučajeve se ne ubraja prebukiranje.
- (11) Viša sila je spoljni događaj koji se nije mogao predvidjeti, izbjeći ili otkloniti, a koji je svojim nastupanjem uticao na realizaciju turističkog paket aranžmana.
- (12) Prebukiranje (over-booking) je multiplikovanje pojedinih pružalaca usluga smještaja ili putničkih agencija, a koji imaju za posljedicu nepružanje usluga na ugovoreni način.
- (13) Subagent je dužan da nudi i prodaje turistička putovanja pod istim uslovima kao i organizator putovanja. Zajedno sa organizatorom putovanja je solidarno odgovoran korisniku turističke usluge za izvršenje ugovora, kao i za štetu nastalu zbog neizvršavanja ugovora.



web: <http://skupstina.ks.gov.ba>

e-mail: sks@ks.gov.ba

Tel: + 387 (0) 33 562-055, Fax: + 387 (0) 33 562-210

Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1



(14) Sindikalne, ferijalne, studentske, vjerske i ostale organizacije, ustanove i javne službe, organi uprave, udruženja penzionera, kao i ostala udruženja mogu radi ostvarivanja svojih ciljeva i zadataka propisanih statutom organizovati jednodnevna, ili višednevna putovanja sa pružanjem usluga smještaja samo za svoje članove, odnosno za zaposlena lica, bez svrhe sticanja dobiti. U ovim slučajevima koriste se isključivo usluge prevoznika i prevozna sredstva u kojima su korisnici turističke usluge i prtljag osigurani.

(15) Putovanja iz stava (14) ovog člana ne mogu se javno oglašavati i reklamirati, osim davanja obavještenja članovima u internim glasilima.

(16) Subjekti iz stava (14) ovog člana dužni su da najkasnije tri radna dana prije počinjanja putovanja prijave svako putovanje nadležnoj tržišno-turističkoj inspekciji Kantona Sarajevo.

Član 40.

(Potvrda o osiguranju garancije)

Putnička agencija, organizator putovanja, dužna je putniku prilikom uplate iznosa za turistički paket aranžman izdati potvrdu o osiguranju garancije koja mu omogućava neposredno ostvarivanje prava za naknadu štete zbog troškova nastalih iz člana 39. ovog zakona prema banci ili osiguravajućem društvu.

Član 41.

(Prestanak pružanja usluga putničke agencije)

(1) Putnička agencija prestaje pružati usluge:

a) odjavom poslovanja danom navedenim u odjavi ili danom podnošenja odjave nadležnom organu, s tim što se prestanak pružanja usluga ne može odjaviti unatrag,

b) ako je inspeksijskom kontrolom utvrđeno da nisu ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom i drugim propisima, a utvrđeni nedostaci nisu otklonjeni u zadatom roku,

c) ako nadležni organ naknadno utvrdi da je rješenje iz člana 23. stav (1) ovog zakona zasnovano na neistinitim podacima ili krivotvorenim dokazima,

d) oduzimanjem Licence,

e) u slučaju utvrđene neaktivnosti putničke agencije koja je neprekidno trajala duže od jedne godine,

f) u slučaju izricanja mjere zabrane pružanja usluga putničke agencije, u skladu s ovim zakonom i/ili drugim propisima.

(2) O prestanku pružanja usluga iz stava (1) ovog člana, nadležni organ donosi rješenje koje upisuje u Upisnik iz člana 23. stav (4) ovog zakona.

(3) Protiv rješenja iz stava (2) ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.

POGLAVLJE V. TURISTIČKI VODIČ, PRATILAC, ANIMATOR I ZASTUPNIK

Član 42.

(Turistički vodič)

(1) Turistički vodič je lice koje turistima pokazuje i stručno objašnjava prirodne ljepote i rijetkosti, kulturno-historijske spomenike, umjetnička djela, etnografske i druge znamenitosti, historijske događaje, ličnosti, legende vezane za te događaje i ličnosti, privredne i političke tokove i zbivanja, te ljepote pojedinih mjesta i područja.

(2) Ne smatra se turističkim vodičem stručni radnik koji obavlja poslove vodiča na svom radnom mjestu kod pravnog lica unutar poslovnog prostora u kojemu radi (muzej, galerija, nacionalni park i slično), stručni radnik putničke agencije koji prati skupinu turista iz mjesta u mjesto, vodič u planinama i jamama, u lovu i ribolovu, kao i voditelj i pratilac ekskurzije i izleta.

(3) Turistički vodič vođenje grupe ili pojedinca predaje stručnom licu zaposlenom unutar institucija kulture (muzeji, galerije i sl.), unutar zaštićenih dijelova prirode ili u prostoru pravnog lica koje upravlja određenom atrakcijom.

Član 43.

(Uslovi za turističkog vodiča)

(1) Turistički vodič može biti lice:



web: <http://skupstina.ks.gov.ba>

e-mail: sks@ks.gov.ba

Tel: + 387 (0) 33 562-055, Fax: + 387 (0) 33 562-210

Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1



- a) koje je državljanin Bosne i Hercegovine,
 - b) koje ima potpunu poslovnu sposobnost,
 - c) koje ima najmanje srednju stručnu spremu,
 - d) položen ispit za turističkog vodiča,
 - e) koje poznaje najmanje jedan svjetski jezik,
 - f) kojem pravosnažnom presudom ili rješenjem o prekršaju nije izrečena mjera zabrane obavljanja poslova turističkog vodiča, dok ta mjera traje,
 - g) da udovoljava propisanim zdravstvenim uslovima.
- (2) Strani državljanin može pružati usluge turističkog vodiča pod uslovom da ima radnu dozvolu, da ispunjava uslove iz stava (1) tač. b) do g) ovog člana i uz primjenu načela uzajamnosti.

Član 44. (Stručni ispit)

- (1) Stručni ispit za turističkog vodiča polaže se prema utvrđenom ispitnom programu, u skladu sa federalnim propisom.
- (2) O položenom stručnom ispitu uvjerenje izdaje nadležno federalno ministarstvo.

Član 45. (Odobrenje za pružanje usluga turističkog vodiča)

- (1) Za pružanje usluga turističkog vodiča, turistički vodič mora imati odobrenje koje na njegov zahtjev izdaje nadležni organ na čijem području turistički vodič ima prebivalište.
- (2) Nadležni organ o odobrenju iz stava (1) ovog člana donosi rješenje u roku od 15 dana od dana uredno podnesenog zahtjeva.

Član 46. (Sadržaj rješenja o odobrenju)

- (1) Rješenje o odobrenju iz člana 45. ovog zakona mora sadržavati:
- a) ime i prezime turističkog vodiča, mjesto prebivališta, područje na kojem će obavljati poslove,
 - b) stečenu stručnu spremu i datum kada je položio ispit za turističkog vodiča,
 - c) jezike na kojima će pružati turističke usluge,
 - d) ako turistički vodič pruža usluge samo u jednom periodu tokom godine (sezonski), period u kojem pruža usluge ne može biti duži od devet mjeseci.
- (2) Stručna sprema se unosi u odobrenje, u skladu s podacima iz potvrde o položenom stručnom ispitu.
- (3) Za obavljanje djelatnosti iz člana 42. stav (1) ovog zakona turistički vodič ne mora posjedovati poslovni prostor.

Član 47. (Dostava rješenja)

Nadležni organ će rješenje iz člana 45. ovog zakona dostaviti nadležnoj organizacijskoj jedinici porezne uprave, nadležnoj tržišno - turističkoj inspekciji i Ministarstvu.

Član 48. (Upis rješenja)

Rješenje o odobrenju za pružanje usluga turističkog vodiča upisuje se u Upisnik kojeg vodi nadležni organ.

Član 49. (Prestanak važenja odobrenja)

- (1) Odobrenje za pružanje usluga turističkog vodiča prestaje važiti u sljedećim slučajevima:
- a) odjavom turističkog vodiča - danom podnošenja odjave nadležnom organu, s tim što se pružanje usluga ne može odjaviti unatrag,
 - b) ako nadležni organ naknadno utvrdi da je izdano odobrenje zasnovano na neistinitim podacima ili krivotvorenim dokumentima,
 - c) ako turistički vodič pruža usluge protivno odredbi člana 42. ovog zakona,
 - d) ako prestane ispunjavati jedan od uslova propisanih članom 43. ovog zakona.



web: <http://skupstina.ks.gov.ba>
e-mail: sks@ks.gov.ba

Tel: + 387 (0) 33 562-055, Fax: + 387 (0) 33 562-210
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1



(2) O prestanku odobrenja iz stava (1) ovog člana nadležni organ donosi posebno rješenje i dostavlja ga nadležnoj organizacijskoj jedinici porezne uprave, nadležnoj tržišno-turističkoj inspekciji i Ministarstvu.

Član 50.

(Pružanje usluga turističkog vodiča)

(1) Turistički vodič dužan je poslove usluga vodiča pružati savjesno i stručno, te u skladu odredbama ovog zakona, poslovnim običajima u turizmu (uzanse), statutom i drugim aktima udruženja turističkih vodiča čiji je član.

(2) Putnička agencija i drugi korisnici usluga turističkog vodiča ne mogu pružanje usluga turističkog vodiča povjeriti licu koje ne ispunjava uslove propisane ovim zakonom.

Član 51.

(Iskaznica turističkog vodiča)

(1) Turistički vodič prilikom pružanja usluga turističkog vodiča mora, na vidljivom mjestu, nositi iskaznicu turističkog vodiča kojom se utvrđuje njegov identitet.

(2) Obrazac i izgled iskaznice turističkog vodiča utvrđen je federalnim propisom.

(3) Iskaznicu turističkog vodiča izdaje Ministarstvo, na zahtjev podnosioca na propisanom obrascu.

(4) Troškove izrade iskaznice snosi turistički vodič.

(5) Evidenciju o izdatim iskaznicama vodi Ministarstvo.

Član 52.

(Naknada turističkog vodiča)

Turistički vodič naplaćuje naknadu za pruženu uslugu i naknadu troškova za rad, u skladu sa cjenovnikom koji utvrđuje strukovno udruženje UTA BiH i Udruženje turističkih vodiča Kantona Sarajevo, a cjenovnik ovjerava nadležni općinski organ.

Član 53.

(Turistički pratilac)

(1) Turistički pratilac je lice koje, osim uslova iz člana 43. tač. a), b), c), e), f) i g) ovog zakona, obavlja operativno-tehničke poslove u vođenju i praćenju turista, te daje turistima osnovna uputstva o svrsi putovanja.

(2) Lica koja imaju položen ispit za turističkog vodiča oslobođena su obaveze polaganja ispita za turističkog pratioca.

(3) Putnička agencija ne smije obavljanje poslova turističkog pratioca povjeriti licu koje ne ispunjava uslove propisane ovim zakonom.

(4) Turistički pratilac, prilikom pružanja usluga turističkog pratioca, mora imati uvjerenje o položenom ispitu kojim se utvrđuje njegov identitet.

(5) Za obavljanje djelatnosti turistički pratilac ne mora posjedovati poslovni prostor.

Član 54.

(Turistički animator)

(1) Turistički animator je lice koje planira i ostvaruje programe provođenja slobodnog vremena turista, a koji se odnose na sportsko-rekreativne i kulturno-društvene sadržaje.

(2) Za turističkog animatora primjenjuju se odredbe ovog zakona koje se odnose na turističkog pratioca.

Član 55.

(Turistički zastupnik)

(1) Turistički zastupnik je lice koje zastupa organizatora putovanja ili posrednika, u određitu putovanja.

(2) Organizator putovanja, odnosno posrednik, obavezan je pismeno izvijestiti davaoca usluga o turističkom zastupniku, njegovim ovlaštenjima i svim nastalim promjenama.

(3) Turistički vodič, turistički pratilac, turistički animator i turistički zastupnik dužni su da pružaju usluge savjesno i stručno u skladu sa odredbama ovog zakona i poslovnim običajima u turizmu (uzanse).



web: <http://skupstina.ks.gov.ba>

e-mail: sks@ks.gov.ba

Tel: + 387 (0) 33 562-055, Fax: + 387 (0) 33 562-210

Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1



Član 56.

(Ovlaštenja i poslovi turističkog zastupnika)

Ovlaštenja i poslovi turističkog zastupnika su sljedeća:

- a) štiti interese i prava putnika i organizatora putovanja, odnosno posrednika kod davanja usluga,
- b) pružati obavještenja i upute putnicima kod izvršenja programa putovanja i dodatnih usluga,
- c) naručivati dodatne usluge u ime organizatora putovanja, odnosno posrednika prema dobivenim ovlaštenjima,
- d) posredovati u pribavljanju dodatnih usluga za putnike (izleti, kulturne i sportske priredbe i sl.),
- e) obavljati i druge poslove potrebne za zaštitu interesa putnika i organizatora putovanja, odnosno posrednika.

POGLAVLJE VI. TURISTIČKE USLUGE U SEOSKOM DOMAĆINSTVU I DRUGIM OBLICIMA TURIZMA

Član 57.

(Seoski turizam)

Seoski turizam, u smislu ovog zakona, je boravak turista u domaćinstvu koje je organizovano kao turističko seosko domaćinstvo upisano u Registar poljoprivrednih gazdinstava, u skladu sa federalnim propisom (u daljem tekstu: seosko domaćinstvo) radi odmora i rekreacije s mogućnošću učestvovanja u aktivnostima seoskog domaćinstva.

Član 58.

(Turističke usluge u seoskom domaćinstvu)

(1) Turističke usluge u seoskom domaćinstvu naročito su: iznajmljivanje konja za jahanje, lov i ribolov na seoskom domaćinstvu, foto safari, organizovanje branja plodova i gljiva, berbe voća i povrća, ubiranje ljetine i drugo.

(2) Turističke usluge iz stava (1) ovog člana može pružati vlasnik seoskog domaćinstva s članovima svoje porodice ukoliko ispuni uslove propisane ovim zakonom i drugim propisima.

Član 59.

(Rješenje za obavljanje djelatnosti)

(1) Za pružanje turističkih usluga iz člana 58. ovog zakona član seoskog domaćinstva dužan je pribaviti rješenje o odobrenju za pružanje turističkih usluga u seoskom domaćinstvu od nadležnog organa prema mjestu pružanja usluga.

(2) Rješenje iz stava (1) ovog člana izdat će se na zahtjev člana seoskog domaćinstva koji ispunjava sljedeće uslove:

- a) da je državljanin Bosne i Hercegovine,
- b) da je poslovno sposoban,
- c) da je vlasnik ili nosilac prava korištenja sredstava za pružanje usluga,
- d) da su ispunjeni minimalni uslovi propisani ovim zakonom i drugim propisima bez kojih se

ne može izdati rješenje o ispunjavanju uslova za obavljanje djelatnosti.

(3) Nadležni organ dužan je riješiti o zahtjevu iz stava (2) ovog člana u roku od 15 dana od dana uredno podnesenog zahtjeva.

(4) Izuzetno od stava (1) ovog člana, član seoskog domaćinstva koji ima odobrenje za pružanje ugostiteljskih usluga u seoskom domaćinstvu, u skladu sa zakonom o ugostiteljskoj djelatnosti, može pružati usluge iz člana 58. ovog zakona, uz ispunjavanje uslova propisanih ovim zakonom.

(5) Protiv rješenja iz stava (2) ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.

Član 60.

(Sadržaj rješenja)

(1) Rješenje iz člana 59. ovog zakona sadrži:



web: <http://skupstina.ks.gov.ba>

e-mail: sks@ks.gov.ba

Tel: + 387 (0) 33 562-055, Fax: + 387 (0) 33 562-210

Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1



- a) ime i prezime, datum i mjesto rođenja, te adresu podnosioca zahtjeva,
 - b) matični identifikacijski broj poljoprivrednog gazdinstva,
 - c) vrste turističkih usluga koje će se pružati,
 - d) naznaku pruža li se usluga tokom cijele godine ili sezonski.
- (2) Za pružanje turističkih usluga članu seoskog domaćinstva mogu pomagati članovi njegovog domaćinstva.

Član 61.

(Prestanak važenja rješenja)

- (1) Rješenje o odobrenju iz člana 59. ovog zakona prestaje važiti:
- a) odjavom danom navedenim u odjavi ili danom podnošenja odjave nadležnom organu,
 - b) ako je inspekcijским nadzorom utvrđeno da za pružanje turističkih usluga nisu ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom, propisima donesenim na osnovu ovog zakona, a utvrđeni nedostaci nisu otklonjeni u ostavljenom roku,
 - c) ako nadležni organ naknadno utvrdi da je izdano odobrenje zasnovano na neistinitim podacima,
 - d) ako se turističke usluge ne počnu pružati u roku od jedne godine dana.
- (2) O prestanku važenja odobrenja iz stava (1) ovog člana nadležni organ donosi rješenje, te ga dostavlja nadležnoj inspekciji i nadležnom poreznom uredu Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine.
- (3) Protiv rješenja iz stava (1) ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.

Član 62.

(Turističke usluge u ostalim oblicima turističke ponude)

- (1) Turističke usluge mogu se pružati i u zdravstvenom, kongresnom, sportskom, lovno-ribolovnom, golf-turizmu, vjerskom, skijaškom terenu, rent-a-car usluge i drugim oblicima turizma.
- (2) Za obavljanje turističkih usluga iz stava (1) ovog člana pravna i fizička lica dužna su pribaviti rješenje za rad od nadležnog općinskog organa.
- (3) Uslugama na skijaškom terenu u smislu ovog zakona smatra se davanje na korištenje prostora, uređaja i opreme za rekreativno i sportsko skijanje, skijašku obuku i druge rekreativne i sportske aktivnosti na snijegu, te iznajmljivanje skijaške opreme, usluge korištenja ski i bebi liftova, žičara itd.
- (4) Uslovi pružanja usluga na skijaškim terenima propisani su Zakonom o javnim skijalištima.
- (5) Uslugama u omladinskom turizmu, u smislu ovog zakona smatra se organizovanja i sprovođenje boravka turista u hostelima ili drugim objektima koji su predviđeni za omladinu kao što su: studentski omladinski domovi, kampovi, kao i organizovanje kulturno-zabavnih, muzičkih, edukativnih i drugih programa iz sadržaja koji su u vezi sa boravkom omladine.

Član 63.

(Lovno-ribolovni turizam)

- (1) Pod turističkim uslugama u lovno-ribolovnom turizmu podrazumijevaju se usluge prihvata i smještaja lovaca-ribolovaca u odgovarajuće objekte, organizovanje lova i ribolova i pružanje drugih usluga za potrebe lovno-ribolovnog turizma, kao što su usluge prijevoza do lovišta i po lovištu, obuku i iznajmljivanje lovačkih pasa, iznajmljivanje lovačkog oružja i sl.
- (2) Turističke usluge u lovno-ribolovnom turizmu mogu pružati pravna lica registrovana za obavljanje te djelatnosti, u skladu sa propisima iz oblasti lova i ribolova.
- (3) Subjekti iz stava (2) dužni su turistima pružati usluge u skladu sa odredbama ovog zakona i propisima iz oblasti lova i ribolova.
- (4) Usluge smještaja u objektima lovnog turizma pružaju se u skladu sa zakonom koji reguliše oblast ugostiteljstva.

Član 64.

(Usluge iznajmljivanja vozila)

- (1) Uslugama iznajmljivanja vozila (rent-a-car) smatra se iznajmljivanje putničkih automobila bez vozača.
- (2) Posebna vrsta iznajmljivanja vozila je iznajmljivanje putničkih automobila sa uslugama vozača.



(3) Vozač iz stava (2) ovog člana mora biti u radnom odnosu kod pružaoca usluge i ispunjavati uslove uvrđene propisima iz oblasti saobraćaja za vozača taksi vozila.

(4) Primalac usluge iznajmljivanja vozila mora imati najmanje tri registrovana motorna vozila, obezbijedeno servisiranje i parking prostor za sva motorna vozila, kao i obezbijedenu poslovnicu.

Član 65.

(Turističke usluge u kongresnom turizmu)

(1) Turističke usluge u kongresnom turizmu obuhvataju usluge organizovanja, promocije i/ili održavanje kongresa, konferencija i sličnih događaja, sa ili bez usluge osoblja za provedbu i opremanje prostora u kojem se takvi događaji održavaju.

(2) Usluge iz stava (1) ovog člana mogu pružati pravna lica iz člana 14. ovog zakona.

(3) Na pružanje usluga kongresnog turizma iz stava (1) ovog člana koji se organizuje za svoje članove, korisnike i zaposlenike, u okviru svoje djelatnosti ili u skladu sa svojim opštim aktima, ne primjenjuju se odredbe ovog zakona.

Član 66.

(Turističke usluge u zdravstvenom turizmu)

(1) Pod turističkim uslugama u zdravstvenom turizmu smatraju se usluge medicinskog turizma, lječilišnog turizma i wellnesa.

(2) Usluge medicinskog turizma obuhvataju usluge zdravstvene zaštite povezane sa putovanjem izvan mjesta boravka.

(3) Usluge lječilišnog turizma obuhvataju usluge u kojima se stručno i kontrolisano koriste prirodni ljekoviti postupci (SPA i terme i sl.) u cilju poboljšanja i očuvanja zdravstvenih i psihofizičkih sposobnosti.

(4) Wellness usluge (holistički i medicinski wellness) obuhvataju organizovano provođenje zdravstveno-preventivnih i kurativnih programa u svrhu prevencije bolesti, te unapređenja zdravlja.

(5) Holistički wellness: beauty, psihofizička rekuperacija (fitnes, yoga, meditacija), masaža i sl.

Holistička metoda obuhvata cjelovito liječenje čovjeka na metaboličkoj, fizičkoj, psihološkoj, sociološkoj i duhovnoj razini. U holističke pristupe spadaju: Tradicionalna kineska medicina Tibetanska medicina, Indijska medicina i sa njom najviše zastupljena Ayurveda.

(6) Medicinski wellness: zdravstveno preventivni i kurativni tretmani pod stručnim nadzorom multidisciplinarnog tima (liekar, nutricionist, fizioterapeut, psiholog).

Član 67.

(Pružaoци usluga zdravstvenog turizma)

(1) Usluge zdravstvenog turizma iz člana 66. ovog zakona mogu pružati specijalne bolnice, lječilišta i druge zdravstvene ustanove, pravna lica registrovana za obavljanje zdravstvene djelatnosti i zdravstveni radnici koji samostalno obavljaju privatnu praksu u skladu sa posebnim propisima kojima je regulisana zdravstvena zaštita, za korisnike svojih zdravstvenih usluga.

(2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, wellness usluge mogu pružati pravna i fizička lica iz člana 13. stav (1) ovog zakona.

(3) Pružalac usluga zdravstvenog turizma pruža usluge u skladu sa odredbama ovog zakona, propisima donesenim na osnovu ovog zakona i u skladu sa odredbama posebnih propisa kojima je regulisana pojedina usluga zdravstvenog turizma iz člana 66. ovog zakona.

(4) Pružalac usluga u zdravstvenom turizmu iz stava (1) ovog člana može pružati usluge organizovanja putovanja, bez osnivanja turističke agencije, samo za korisnike svojih usluga iz člana 66. ovog zakona.

Član 68.

(Odobrenje za pružanje usluga zdravstvenog turizma)

(1) Za pružanje usluga zdravstvenog turizma iz člana 66. ovog zakona pravna i fizička lica dužna su pribaviti rješenje o ispunjavanju minimalno-tehničkih uslova, odnosno rješenje o odobrenju za pružanje tih turističkih usluga od nadležnog organa prema mjestu svog sjedišta.



web: <http://skupstina.ks.gov.ba>

e-mail: sks@ks.gov.ba

Tel: + 387 (0) 33 562-055, Fax: + 387 (0) 33 562-210

Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1



- (2) Rješenje iz stava (1) ovog člana dostavlja se te ga dostavlja nadležnoj inspekciji, nadležnom poreznom uredu Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine i Ministarstvu.
- (3) Troškove postupka izdavanja rješenja snosi podnosilac zahtjeva.
- (4) Protiv rješenja iz stava (1) ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.
- (5) Na prestanak važenja rješenja iz stava (1) ovog člana na odgovarajući način primjenjuju se odredbe člana 61. ovog zakona.
- (6) Ministar će pravilnikom propisati minimalno-tehničke uslove za pružanje turističkih usluga iz čl. 57. i 62. ovog zakona.

DIO DRUGI – TURISTIČKA ZAJEDNICA KANTONA SARAJEVO

POGLAVLJE VII. TURISTIČKA ZAJEDNICA KANTONA SARAJEVO

Član 69.

(Ciljevi osnivanja i osnivanje Turističke zajednice Kantona Sarajevo)

- (1) Turistička zajednica Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Turistička zajednica) se osniva radi razvoja turizma, unapređenja turizma i promocije turizma na području Kantona u cjelini i privrednih interesa pravnih i fizičkih lica koja pružaju ugostiteljske i druge turističke usluge ili obavljaju drugu djelatnost neposredno povezanu s turizmom.
- (2) Ciljevi osnivanja Turističke zajednice su:
- unapređenje opštih uslova boravka turista kroz formiranje cjelovite turističke ponude, podizanje kvaliteta turističkih i drugih komplementarnih usluga, očuvanje i stvaranje prepoznatljivog i privlačnog turističkog ambijenta Kantona;
 - razvijanje svijesti o važnosti turizma, kao i privrednim, društvenim i drugim efektima turizma, o potrebi i važnosti očuvanja i unapređenja svih elemenata turističkog proizvoda, a posebno zaštite životne sredine;
 - podsticanje razvoja turističke infrastrukture i pružanja informacija turistima;
 - promocija turističkog proizvoda u Kantonu.
- (3) Odluku o osnivanju Turističke zajednice donosi Vlada (u daljem tekstu: osnivač), a pripremne radnje za osnivanje Turističke zajednice i sazivanje osnivačke skupštine obavlja Ministarstvo.

Član 70.

(Djelatnost i zadaci Turističke zajednice)

- (1) Djelatnost Turističke zajednice se zasniva na načelu ostvarivanja javnog interesa u oblasti turizma, čiji osnovni cilj nije ostvarivanje neposredne dobiti.
- (2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, Turistička zajednica može da:
- upravlja dobrima i resursima koji su joj dati na upravljanje odlukom osnivača u skladu sa posebnim propisima (izletišta, lovišta, parkovi, plaže, jezera, rijeke, prirodno i kulturno-historijsko nasljeđe),
 - organizuje manifestacije i priredbe,
 - objavljuje turističke komercijalne oglase u oglasnim medijima,
 - prodaje suvenire, ulaznice, turističke karte i brošure, osim sopstvenog promotivnog materijala,
 - obavlja i druge poslove od javnog interesa koji su u funkciji razvoja turizma i koji nisu u suprotnosti sa ovim zakonom i drugim propisima.
- (3) Osnovni zadaci Turističke zajednice su sljedeći:
- objedinjava turističku ponudu Kantona;
 - upravljanje javnom turističkom infrastrukturom danom na upravljanje od strane Kantona a
 - preduzima mjere i aktivnosti na kreiranju turističkog proizvoda i turističkog imidža Kantona, kao i radnje na formiranju marke turističkog proizvoda destinacije Kantona;
 - radi na promociji, plasmanu i podršci realizacije turističkog proizvoda, kao i pojedinih njegovih dijelova, vrijednosti i usluga, koji čine integralni turistički proizvod;



web: <http://skupstina.ks.gov.ba>

e-mail: sks@ks.gov.ba

Tel: + 387 (0) 33 562-055, Fax: + 387 (0) 33 562-210

Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1



- e) vrši promociju plansko-projektne, plansko-razvojne i investicione dokumentacije iz oblasti turizma i njima komplementarnih djelatnosti;
 - f) radi na kontinuiranom inoviranju turističkog proizvoda i aktiviranju novih turističkih prostora;
 - g) ustrojavanje jedinstvenog turističkog informacijskog sistema, sistema prijave i odjave turista i statističke obrade;
 - h) saraduje u aktivnostima i poslovima vezanim za standardizaciju, kategorizaciju i klasifikaciju turističkog proizvoda, usluga i objekata;
 - i) radi na istraživanju turističkog tržišta u cilju pozicioniranja turističkog proizvoda na turističkom tržištu;
 - j) prati stanje na turističkom tržištu u cilju pravovremenog donošenja odgovarajućih odluka;
 - k) preduzima mjere i aktivnosti za razvoj i promociju turizma u turistički nerazvijenim dijelovima Kantona;
 - l) obavlja informativne poslove u vezi sa turističkom ponudom i promoviše turističke ponude Kantona u zemlji i inozemstvu;
 - m) saraduje sa turističkim zajednicama u Bosni i Hercegovini, u zemljama u okruženju, Evropi i svijetu;
 - n) podstiče, unapređuje, promoviše i štiti izvorne vrijednosti i stvara uslove za njihovo korišćenje u granicama održivog razvoja turizma Kantona;
 - o) koordinira na poslovima razvoja turizma na lokalnom, entitetskom i državnom nivou;
 - p) radi na razvoju gostoprimstva, očuvanju prirodnih i kulturnih vrijednosti i unapređenju ekološke zaštite prostora na kome djeluje turistička zajednica;
 - r) radi na pripremi i implementaciji događaja (event) od važnosti za Kanton;
 - s) obavlja i druge poslove propisane ovim zakonom ili drugim propisom.
- (4) Turistička zajednica će sudjelovati i provoditi programe i akcije drugih oblika organizovanja koji su od zajedničkog interesa za sve subjekte u turizmu, a s ciljem podizanja nivoa kvalitete turističke ponude Kantona.

Član 71. (Pravni status)

- (1) Turistička zajednica ima svojstvo pravnog lica.
- (2) Svojstvo pravnog lica turistička zajednica stiče danom upisa u sudski registar.
- (3) Zahtjev za upis u sudski registar kao i sve upisane promjene, ovlašteno lice Turističke zajednice, dužno je podnijeti u roku od 15 dana od dana održavanja osnivačke skupštine.

Član 72. (Članovi Turističke zajednice)

- (1) Turistička zajednica ima obavezne članove, predstavnike privatnog i javnog sektora turizma iz općina sa područja Kantona.
- (2) Obavezni članovi Turističke zajednice su sva pravna i fizička lica, koje na području Kantona imaju sjedište ili bilo kakav organizacioni dio i koje ostvaruju prihod pružanjem ugostiteljskih ili drugih turističkih usluga ili obavljaju s turizmom neposredno povezane djelatnosti.
- (3) Djelatnosti iz stava (2) ovog člana utvrđuje Ministar pravilnikom, u skladu sa Klasifikacijom djelatnosti Bosne i Hercegovine.
- (4) Obavezno članstvo u Turističkoj zajednici počinje danom osnivanja Turističke zajednice ili danom početka obavljanja djelatnosti pravnog i fizičkog lica na području Kantona.
- (5) Na prestanak obaveznog članstva u Turističkoj zajednici ne utiče privremena obustava djelatnosti kao ni sezonsko obavljanje djelatnosti.
- (6) Obavezno članstvo u Turističkoj zajednici prestaje: prestankom rada turističke zajednice, prestankom pravnog lica ili smrću fizičkog lica te djelimičnim ili potpunim gubitkom poslovne sposobnosti fizičkog lica, prestankom poslovne jedinice, promjenom sjedišta, prestankom ostvarivanja prihoda pružanjem ugostiteljskih ili drugih turističkih usluga ili obavljanjem s turizmom neposredno povezanih djelatnosti.



web: <http://skupstina.ks.gov.ba>

e-mail: sks@ks.gov.ba

Tel: + 387 (0) 33 562-055, Fax: + 387 (0) 33 562-210

Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1



(7) Obavezni članovi Turističke zajednice, odnosno njihovi predstavnici, mogu birati i biti birani u organe Turističke zajednice.

(8) Osim članova iz stava (1) ovoga člana, Turistička zajednica može imati i dobrovoljne članove. Dobrovoljni članovi imaju ista prava i obaveze kao i obavezni članovi.

(9) Skupština Turističke zajednice, na prijedlog turističkog vijeća, može lica, posebno zaslužna za razvoj i promicanje turizma, imenovati počasnim članovima Turističke zajednice.

(10) Počasni članovi Turističke zajednice, ne mogu birati niti biti birani u organe Turističke zajednice.

Član 73. (Javnost rada)

(1) Rad Turističke zajednice je javan.

(2) Javnost rada osigurava se i ostvaruje na način propisan statutom Turističke zajednice.

Član 74. (Statut turističke zajednice)

(1) Prava i obaveze Turističke zajednice utvrđuju se ovim zakonom i statutom Turističke zajednice.

(2) Statut Turističke zajednice sadrži odredbe o:

a) nazivu i sjedištu,

b) zadacima Turističke zajednice,

c) pravima, obavezama i odgovornosti članova,

d) načinu predstavljanja i zastupanja Turističke zajednice,

e) djelokrugu, ustrojstvu, načinu izbora i opoziva, mandatu te odgovornosti članova organa Turističke zajednice,

f) načinu odlučivanja u turističkoj zajednici i tijelima Turističke zajednice,

g) načinu ostvarivanja javnosti rada,

h) načinu donošenja statuta i drugih općih akata,

i) imovini, načinu sticanja imovine i raspolaganju imovinom,

j) postupku s imovinom u slučaju prestanka Turističke zajednice,

k) drugim pitanjima od značaja za djelovanje Turističke zajednice.

(3) Turistička zajednica donosi statut i odluku o izmjenama i dopunama statuta uz prethodnu saglasnost Vlade.

(4) Ako Turistička zajednica ne donese statut, odnosno odluku o izmjenama i dopunama statuta u roku od mjesec dana od dana prijema saglasnosti iz stava (3) ovog člana, smatrat će se da saglasnost nije ni data.

(5) Statut Turističke zajednice i njegove izmjene i dopune objavljuju se u "Službenim novinama Kantona Sarajevo".

Član 75. (Organi turističke zajednice)

(1) Organi Turističke zajednice su:

a) skupština,

b) nadzorni odbor,

c) turističko vijeće,

d) predsjednik Turističke zajednice.

(2) Statutom Turističke zajednice može se predvidjeti osnivanje i drugih organa.

(3) Članovi organa odgovorni su za zakonito i savjesno obavljanje svojih dužnosti.

(4) Mandat članova organa Turističke zajednice je četiri godine, a članovi mogu biti ponovno birani, odnosno imenovani najviše na još jedan mandat.

(5) U slučaju prestanka mandata člana organa prije isteka vremena na koje je biran, novi član se bira na vrijeme do isteka mandata na koji je izabran prethodnik.

Član 76. (Skupština Turističke zajednice)



web: <http://skupstina.ks.gov.ba>

e-mail: sks@ks.gov.ba

Tel: + 387 (0) 33 562-055, Fax: + 387 (0) 33 562-210

Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1



- (1) Skupština Turističke zajednice (u daljem tekstu: skupština) je najviši organ upravljanja u Turističkoj zajednici.
- (2) Skupštinu čine predstavnici privatnog i javnog sektora turizma iz općina i predstavnici osnivača. Broj predstavnika članova skupštine utvrđen je statutom.
- (3) Ako nema mogućnosti da svaki član Turističke zajednice bude predstavljen u skupštini, tada skupštinu čine predstavnici članova, tako da svaki predstavnik u skupštini predstavlja određeni broj članova u skladu sa statutom Turističke zajednice.
- (4) Skupština se održava najmanje dva puta godišnje.
- (5) Nadležnosti skupštine su da:
 - a) donosi statut,
 - b) donosi poslovnik o radu skupštine,
 - c) bira i razrješava predsjedavajućeg skupštine iz reda članova skupštine,
 - d) bira i razrješava članove nadzornog odbora Turističke zajednice,
 - e) odlučuje o izboru i razrješavanju članova turističkog vijeća, koje prema odredbama ovog zakona bira skupština,
 - f) donosi godišnji program rada i godišnji finansijski plan,
 - g) usvaja godišnji izvještaj o radu i finansijski izvještaj,
 - h) donosi odluku o osnivanju i ustroju turističkog ureda,
 - i) donosi odluku o izvještajima koje podnose turističko vijeće i predsjednik,
 - j) donosi odluke i rješava druga pitanja kada je to predviđeno propisima i statutom.
- (6) Predsjedavajući skupštine saziva i predsjedava sjednicama skupštine.

Član 77. (Nadzorni odbor)

- (1) Nadzorni odbor nadzire:
 - a) vođenje poslova Turističke zajednice,
 - b) materijalno i finansijsko poslovanje i raspolaganje sredstvima,
 - c) izvršenje i provedbu programa rada i finansijskog plana.
- (2) O obavljenom nadzoru, nadzorni odbor podnosi pisani izvještaj turističkom vijeću i skupštini.
- (3) Nadzorni odbor provodi nadzor iz stava (1) ovog člana četiri puta godišnje.

Član 78. (Članovi Nadzornog odbora)

- (1) Nadzorni odbor Turističke zajednice ima tri člana, a čine ga:
 - a) članovi koje bira skupština i
 - b) član kojeg delegira osnivač.
- (2) Član nadzornog odbora ne može biti član turističkog vijeća niti skupštine.
- (3) Nadzorni odbor iz redova svojih članova bira predsjednika i zamjenika.
- (4) Nadzorni odbor donosi poslovnik o svom radu.

Član 79. (Turističko vijeće)

- (1) Turističko vijeće je izvršni organ skupštine.
- (2) Turističko vijeće obavlja poslove utvrđene ovim zakonom i statutom Turističke zajednice i za svoj rad odgovora skupštini.
- (3) Nadležnosti turističkog vijeća su da:
 - a) provodi odluke i zaključke skupštine,
 - b) predlaže skupštini godišnji program rada i finansijski plan Turističke zajednice, te godišnji finansijski izvještaj,
 - c) podnosi skupštini izvještaj o svom radu najmanje dva puta godišnje,
 - d) upravlja imovinom Turističke zajednice, u skladu sa ovim zakonom i statutom, te u skladu sa programom rada i finansijskim planom,
 - e) donosi opće akte za stručnu službu Turističke zajednice,
 - f) imenuje i razrješava voditelja turističkog ureda,



web: <http://skupstina.ks.gov.ba>
e-mail: sks@ks.gov.ba

Tel: + 387 (0) 33 562-055, Fax: + 387 (0) 33 562-210
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1



g) utvrđuje granice ovlasti za zastupanje i raspolaganje finansijskim sredstvima Turističke zajednice,

h) donosi poslovnik o radu,

i) obavlja i druge poslove utvrđene ovim zakonom i statutom.

(4) Turističko vijeće ima predsjednika koji predstavlja Turističku zajednicu i šest članova. Pet članova turističkog vijeća bira skupština iz redova obaveznih članova Turističke zajednice, vodeći računa o teritorijalnoj zastupljenosti i o zastupljenosti djelatnosti u turizmu (pružaoci ugostiteljskih usluga, putničke agencije i dr.), a jednog člana delegira Ministarstvo.

(5) Turističko vijeće može pravovaljano odlučivati ukoliko sjednici prisustvuje više od polovine članova vijeća uz obavezno prisustvo člana kojeg delegira Ministarstvo, a odlučuje većinom glasova prisutnih članova.

(6) Predsjednik turističkog vijeća saziva i predsjedava sjednicama turističkog vijeća.

(7) Predsjednik Turističke zajednice predstavlja i zastupa Turističku zajednicu.

(8) Predsjednika Turističke zajednice na period od četiri godine imenuje i razrješava Vlada.

Član 80.

(Turistički ured)

(1) Skupština Turističke zajednice osniva turistički ured.

(2) U turističkom uredu obavljaju se stručni i administrativni poslovi vezani za potrebe Turističke zajednice.

(3) Turističko vijeće pravilnikom propisuje posebne uslove u pogledu stručne spreme, radnog iskustva, znanja jezika i drugih posebnih znanja i sposobnosti, koje moraju ispunjavati zaposleni u turističkom uredu.

(4) Na radne odnose zaposlenih u turističkom uredu primjenjuju se opći propisi o radu, ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

Član 81.

(Direktor turističkog ureda)

(1) Turistički ured ima direktora koji se imenuje na period od četiri godine, na osnovu javnog konkursa i može biti ponovo imenovan, ali ne više od dva mandata.

(2) Direktor turističkog ureda zastupa Turističku zajednicu, organizira i rukovodi radom i poslovanjem turističkog ureda, provodi odluke turističkog vijeća Turističke zajednice i u granicama utvrđenih ovlasti odgovoran je za poslovanje Turističke zajednice i zakonitost rada turističkog ureda.

(3) Direktor turističkog ureda za svoj rad odgovara turističkom vijeću.

(4) Turističku zajednicu do izbora direktora zastupa predsjednik turističkog vijeća.

(5) Direktor turističkog ureda i drugi radnici zaposleni u turističkom uredu ne mogu biti predsjednici niti članovi skupštine ili turističkog vijeća Turističke zajednice.

Član 82.

(Kategorizacija turističkih mjesta)

(1) Osnov za razvrstavaju u kategorije turističkih mjesta po ovom zakonu čine općine, shodno svom značaju za turizam.

(2) Osnovni kriteriji za kategorizaciju turističkih mjesta su:

a) trogodišnji prosjek ostvarenog broja turističkih noćenja u turističkom mjestu (broj noćenja);

b) broj noćenja iz tačke a) ovog stava po stanovniku turističkog mjesta (koeficijent intenziteta turističkog prometa);

c) ukupna vrijednost prometa u turističkoj i ugostiteljskoj djelatnosti po stanovniku mjesta (koeficijent specifičnog turističkog prometa).

(3) Shodno kriterijima iz stava (2) ovog člana turistička mjesta se razvrstavaju u kategorije A, B, C i D.



web: <http://skupstina.ks.gov.ba>

e-mail: sks@ks.gov.ba

Tel: + 387 (0) 33 562-055, Fax: + 387 (0) 33 562-210

Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1



(4) Bliže kriterije, način vrednovanja kriterija za kategorizaciju turističkih mjesta i način određivanja kategorije turističkih mjesta na području Kantona propisuje Ministar.

Član 83.
(Finansiranje Turističke zajednice)

(1) Prihodi Turističke zajednice su:

- a) boravišna taksa,
- b) članski doprinos,
- c) prihodi od obavljanja privrednih djelatnosti iz člana 13. stav (2) ovog Zakona.

(2) Osim prihoda iz stava (1) ovog člana Turistička zajednica može ostvarivati prihode i iz:

- a) budžeta jedinica lokalne samouprave, te Budžeta Kantona, na osnovu posebnih programa,
- b) dobrovoljnih priloga i darova,
- c) imovine u vlasništvu i sl.

(3) Turistička zajednica se može, na osnovu posebne odluke turističkog vijeća, finansijski zaduživati u cilju realizacije programa rada i finansijskog plana, ali ukupna vrijednost zaduženja ne smije prelaziti 50% finansijskim planom predviđenih prihoda.

Član 84.
(Boravišna taksa)

(1) Boravišna taksa je paušalni novčani iznos koji plaća lice koje izvan svog prebivališta koristi usluge smještaja u smještajnom objektu u kojem se obavlja turistička ili ugostiteljska djelatnost (u daljem tekstu: smještajni objekat).

Lice koje koristi usluge noćenja u smještajnom objektu u kojem se obavlja ugostiteljska djelatnost plaća boravišnu taksu po svakom ostvarenom noćenju, ako ovim zakonom nije drugačije određeno, po dolasku u smještajni objekat.

(2) Smještajnim objektom, u smislu stava (1) ovog člana, smatra se: hotel, motel, pansion, turistički apartman, odmaralište, kamp, planinarski dom, soba za iznajmljivanje i svi drugi objekti u kojima se pružaju usluge smještaja.

(3) Lica iz stava (1) ovog člana boravišnu taksu plaćaju pravnom ili fizičkom licu s kojim su ugovorile pružanje usluga smještaja. Izuzetno od stava (1) ovog člana lica koja pružaju ugostiteljske usluge smještaja u domaćinstvu (lica u domaćinstvu) plaćaju godišnji paušalni iznos boravišne takse za svaki krevet i smještajnu jedinicu koji se koristi za pružanje usluga smještaja u skladu sa propisima o pružanju usluga smještaja. Na dodatne (pomoćne) krevete ne plaća se godišnji paušalni iznos boravišne takse.

(4) Dnevnu boravišnu taksu plaća organizator grupnog putovanja – agencija, po svakom grupnom dolasku turista u turističko mjesto bez noćenja, prilikom plaćanja vinjete za turističke autobuse.

(5) Boravišnu taksu i dnevnu boravišnu taksu pod jednakim uslovima plaćaju domaći i strani državljani.

Član 85.
(Oslobađanja od obaveze plaćanja boravišne takse)

(1) Boravišnu taksu ne plaćaju:

- a) djeca do 12 godina starosti;
- b) lica sa teškim čulnim i tjelesnim smetnjama (slijepi, gluhi, distrofičari i dr.);
- c) lica upućena na banjska i klimatska liječenja, odnosno specijalizovanu rehabilitaciju od nadležne ljekarske komisije;
- d) lica koja obavljaju sezonske poslove sa prijavljenim boravkom u turističkom mjestu;
- e) lica koja neprekidno borave u objektu za smještaj duže od 30 dana;
- f) učesnici školskih ekurzija, odnosno učenici i studenti čiji boravak organizuju škole i fakulteti u okviru redovnih programa, održavanja sportskih i kulturnih manifestacija;
- g) strani državljani koji su po međunarodnim konvencijama i sporazumima oslobođeni plaćanja taksi;



web: <http://skupstina.ks.gov.ba>

e-mail: sks@ks.gov.ba

Tel: + 387 (0) 33 562-055, Fax: + 387 (0) 33 562-210

Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1



h) strani državljani koji organizovano, preko zvaničnih humanitarnih organizacija, dolaze radi pružanja humanitarne pomoći.

(2) Lica iz stava (1) ovog člana ne plaćaju boravišnu taksu ako podnesu dokaz o ispunjavanju uslova utvrđenih u ovom stavu (članska karta, potvrda škole, ljekara, ljekarski uput i dr.).

(3) Boravišnu taksu umanjenu za 50% plaćaju lica od 12 do 18 godina starosti.

(4) Dnevnu boravišnu taksu ne plaćaju:

a) djeca do 12 godina starosti;

b) lica sa teškim čulnim i tjelesnim smetnjama (slijepi, gluhi, distrofičari i dr.);

c) učesnici školskih ekscurzija, odnosno učenici i studenti čiji boravak organizuju škole i fakulteti u okviru redovnih programa, održavanja sportskih i kulturnih manifestacija;

d) strani državljani koji su po međunarodnim konvencijama i sporazumima oslobođeni plaćanja taksi;

e) strani državljani koji organizovano, preko zvaničnih humanitarnih organizacija, dolaze radi pružanja humanitarne pomoći.

Član 86.

(Visina i način naplate boravišne takse)

(1) Visinu boravišne takse, na prijedlog Ministarstva, utvrđuje Vlada, najkasnije do kraja oktobra tekuće godine za narednu godinu.

(2) Naplatu boravišne takse vrši pravno i fizičko lice koje pruža usluge smještaja (u daljem tekstu: davalac usluga).

(3) Davalac usluga naplaćuje boravišnu taksu istovremeno sa naplatom usluge smještaja.

(4) Ako davalac usluga ne naplati boravišnu taksu, dužan je da na svoj teret uplati iznos nenaplaćene boravišne takse.

(5) Dnevna boravišna taksa iz člana 84. stav (4) ovog zakona iznosi 50% boravišne takse.

Član 87.

(Evidencija boravišne takse)

(1) Davalac usluga je dužan da u račun za usluge smještaja posebno iskaže iznos boravišne takse, a u slučajevima iz člana 85. st. (1) i (3) ovog zakona da navede osnov oslobađanja od plaćanja boravišne takse, odnosno osnov za plaćanje umanjene takse.

(2) Davalac usluga vodi evidenciju o uplaćenju boravišnoj taksi u knjizi, odnosno drugoj odgovarajućoj evidenciji i vodi evidenciju o oslobađanju od obaveze plaćanja boravišne takse i umanjenoj boravišnoj taksi.

(3) Davalac usluga je dužan da nadležnoj kantonalnoj inspekciji i Ministarstvu do 15-og u mjesecu za prethodni mjesec dostavi izvještaj o broju korisnika usluga smještaja i iznosu naplaćene boravišne takse, na obrascu koji propisuje Ministar.

Član 88.

(Prijava i odjava turista)

(1) Davalac usluga koji pruža usluge smještaja u smještajnim objektima iz člana 84. st. (1) i (2) ovog zakona dužan je u roku od 24 sati po dolasku prijaviti i po odlasku odjaviti Turističkoj zajednici sva lica kojima se pruža usluga noćenja u smještajnom objektu.

(2) Oblik i sadržaj obrasca prijave boravka građana koji se koriste uslugama noćenja u smještajnim objektima, te sadržaj i način vođenja evidencije o boravku građana u smještajnim objektima propisat će Ministar.

Član 89.

(Način korištenja i raspoređivanja sredstava boravišne takse)

(1) Sredstva od naplaćene boravišne takse i dnevne boravišne takse davalac usluga odnosno naplatilac dnevne boravišne takse, dužan je uplatiti na račun Turističke zajednice, prvog radnog dana naredne sedmice za proteklu sedmicu, do donošenja federalnog propisa.



web: <http://skupstina.ks.gov.ba>

e-mail: sks@ks.gov.ba

Tel: + 387 (0) 33 562-055, Fax: + 387 (0) 33 562-210

Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1



(2) Turistička zajednica Kantona dužna je 70% ostvarenih sredstava od boravišne takse utrošiti za razvoj i unapređenje turističke ponude Kantona.

Član 90.
(Članski doprinos)

(1) Članski doprinos Turističkoj zajednici dužni su plaćati obavezni članovi Turističke zajednice iz člana 72. stav (1) ovog zakona.

(2) Pravno lice, obavezni član Turističke zajednice, koja se sa više od 50% finansira iz općinskog /gradskog, kantonalnog, entitetskog ili državnog budžeta ne plaća članski doprinos Turističkoj zajednici.

Član 91.
(Visina članskog doprinosa)

(1) Visina članskog doprinosa koji plaća pravno i fizičko lice, kao obavezni član Turističke zajednice iz člana 72. stav (1) ovog zakona, zavisi od:

a) kategorije turističkog mjesta u kojem je sjedište ili organizaciona jedinica, a u skladu sa članom 82. stav (4) ovog zakona,

b) pravnog statusa obveznika (pravno ili fizičko lice),

c) stope na ukupni prihod, utvrđene ovim zakonom.

(2) Zavisno od kategorije turističkog mjesta obveznici plaćanja plaćaju članski doprinos po sljedećim procentima:

Kategorija mjesta	turističkog	A	B	C	D
Pravno lice		0,050	0,045	0,040	0,035
Fizičko lice		0,025	0,020	0,015	0,010

Član 92.
(Osnovica za obračun članskog doprinosa)

(1) Osnovica za obračun članskog doprinosa za pravna i fizička lica iz člana 72. stav (1) ovog zakona, koja su obveznici plaćanja poreza na dobit, jeste ukupni prihod koji čine svi prihodi koje su ta lica dužna iskazati u računu dobiti i gubitaka, u skladu sa propisima o računovodstvu.

(2) Osnovica za obračun članskog doprinosa za fizička lica iz člana 72. stav (1) ovog zakona, koja su obveznici plaćanja poreza na dohodak, su ukupni prihodi iz knjige prihoda i rashoda u skladu sa propisima o porezu na dohodak, umanjeni za naplaćeni porez na dodanu vrijednost.

(3) Za svaki organizacioni oblik izvan sjedišta pravnog i fizičkog lica utvrđuje se posebna osnovica i ukupni prihod za obračun članskog doprinosa.

(4) Pravnom i fizičkom licu smanjuje se osnovica za obračun članskog doprinosa za dio njezinog ukupnog prihoda ostvarenog u organizacionim jedinicama koje se nalaze izvan turističkog mjesta u kojem je sjedište pravnog i fizičkog lica.

Član 93.
(Način plaćanja članskog doprinosa)

(1) Pravno i fizičko lice plaća članski doprinos Turističkoj zajednici prema sjedištu firme.

(2) Pravno lice koje ima poslovnu jedinicu izvan sjedišta firme, plaća dio članskog doprinosa kantonima gdje poslovne jedinice imaju sjedište, srazmjerno učešću poslovne jedinice u ukupnom prometu pravnog lica.

(3) Obveznici plaćanja članskog doprinosa dužni su do 15-og u mjesecu izvršiti obračun i uplatu članskog doprinosa za prethodni mjesec na račun Turističke zajednice, do donošenja federalnog propisa.

(4) Uz uplatu članskog doprinosa obveznici su dužni dostaviti obrazac obračuna uplaćenog članskog doprinosa.

(5) Izgled i sadržaj obrasca iz stava (4) ovog člana propisat će Ministar.



web: <http://skupstina.ks.gov.ba>

e-mail: sks@ks.gov.ba

Tel: + 387 (0) 33 562-055, Fax: + 387 (0) 33 562-210

Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1



Član 94.

(Godišnji program rada i finansijski plan)

- (1) Turistička zajednica je obavezna koristiti raspoloživa finansijska sredstva u skladu sa programom rada i finansijskim planom.
- (2) Prijedlog programa rada i prijedlog finansijskog plana za narednu godinu, turističko vijeće podnosi skupštini Turističke zajednice do kraja novembra tekuće godine.
- (3) Skupština je dužna do kraja tekuće godine donijeti program rada i finansijski plan za narednu godinu.
- (4) Ako Turistička zajednica, po dostavljenim godišnjim programima rada i finansijskim planovima, utvrdi da nisu ispunjene sve zakonom propisane obaveze, dužna je o tome obavijestiti Ministarstvo.

Član 95.

(Sadržaj programa rada i finansijskog plana)

- (1) Godišnji program rada i finansijski plan Turističke zajednice obavezno sadrže sve pojedinačno utvrđene planirane zadatke i potrebna finansijska sredstva za njihovo izvršenje.
- (2) Prijedlog programa rada i finansijskog plana iz stava (1) ovog člana, obavezno se dostavlja na razmatranje članovima skupštine, osam dana prije održavanja sjednice na kojoj se isti donose.
- (3) Skupština donosi godišnji program rada i finansijski plan uz prethodnu saglasnost Ministarstva.
- (4) Tokom godine, Turistička zajednica može mijenjati i dopunjavati svoj program rada i godišnji finansijski plan.
- (5) Ako tokom godine dođe do odstupanja od utvrđenog programa rada i finansijskog plana Turistička zajednica je dužna donijeti izmjene, odnosno dopune programa rada i finansijskog plana.
- (6) Izmjene programa rada i finansijskog plana iz st. (4) i (5) ovog člana obavljaju se na način i prema postupku kojim se donosi program rada i finansijski plan.
- (7) Doneseni program rada i finansijski plan, kao i eventualne izmjene iz stava (6) ovog člana Turistička zajednica dostavlja Turističkoj zajednici Federacije Bosne i Hercegovine do kraja tekuće godine.

Član 96.

(Godišnji finansijski izvještaj)

- (1) Skupština je dužna do kraja maja tekuće godine usvojiti godišnji finansijski izvještaj za prethodnu godinu.
- (2) Prijedlog godišnjeg finansijskog izvještaja za prethodnu godinu turističko vijeće podnosi skupštini do kraja aprila tekuće godine.
- (3) Godišnji finansijski izvještaj za prethodnu godinu, Turistička zajednica dužna je dostaviti Vladi, putem Ministarstva.
- (4) Godišnji finansijski izvještaj obavezno sadrži podatke o izvršenju programom rada pojedinačno utvrđenih zadataka, izdacima njihovog izvršenja, izdacima za poslovanje turističkog ureda i rad organa Turističke zajednice, ostvarenju prihoda po izvorima, finansijskom rezultatu poslovanja, usporedbu finansijskog plana i njegovog ostvarenja s obrazloženjem odstupanja, analizu i ocjenu izvršenja programa, te procjenu učinka poduzetih aktivnosti na razvoj turizma, kao i nalaz ovlaštene revizorske kuće.
- (5) Prijedlog godišnjeg finansijskog izvještaja mora se staviti na uvid članovima skupštine, osam dana prije razmatranja.
- (6) Godišnji finansijski izvještaj i izvještaj o radu za prethodnu godinu Turistička zajednica dostavlja Turističkoj zajednici Federacije Bosne i Hercegovine do kraja aprila tekuće godine.

Član 97.

(Nabavka roba i usluga)



U svom poslovanju turistička zajednica je dužna obavljati nabavke u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.

Član 98.

(Nadzor od strane Ministarstva)

(1) Ministarstvo obavlja nadzor nad provođenjem odredaba ovog zakona, te drugih propisa kojima se uređuje organizovanje i poslovanje Turističke zajednice.

(2) U provedbi nadzora Ministarstvo posebno nadzire:

- a) zakonitost organizacije, rada i postupanja organa Turističke zajednice,
- b) zakonitost akata,
- c) izvršavanje zadataka i namjensko trošenje sredstava,
- d) zakonitost rada i postupanja zaposlenika turističkog ureda Turističke zajednice.

Član 99.

(Provedba nadzora)

(1) U provedbi nadzora Ministarstvo može zahtijevati izvještaje, podatke, materijale i drugu dokumentaciju od značaja za rad i poslovanje Turističke zajednice.

(2) Turistička zajednica dužna je omogućiti Ministarstvu provedbu nadzora, te mu dostaviti ili pripremiti tačne i potpune izvještaje, podatke, materijale i drugu dokumentaciju iz stava (1) ovog člana.

Član 100.

(Mjere za otklanjanje uočenih nepravilnosti)

Ako u provedbi nadzora Ministarstvo utvrdi da postoje nezakonitosti ili nepravilnosti u radu i poslovanju Turističke zajednice, poduzet će mjere u svrhu otklanjanja uočenih nezakonitosti ili nepravilnosti, na način da:

- a) naloži mjere koje se moraju poduzeti radi otklanjanja utvrđenih nezakonitosti ili nepravilnosti i odrediti za to primjeren rok,
- b) naloži pokretanje postupka za utvrđivanje odgovornosti voditelja i odgovornog zaposlenika turističkog ureda,
- c) poduzme i druge mjere.

Član 101.

(Raspuštanje skupštine)

(1) Vlada donosi odluku o raspuštanju skupštine, u slučaju da:

- a) donosi opće akte suprotno zakonu, statutu ili drugom propisu, ili zbog povreda zakona i drugih propisa,
- b) ne izabere članove turističkog vijeća u roku od 60 dana od dana konstituiranja, isteka njihovog mandata ili njihova razrješenja, odnosno od dana podnošenja ostavke,
- c) ne donese godišnji program rada i finansijski plan, odnosno godišnji finansijski izvještaj u zakonom utvrđenom roku,
- d) Turistička zajednica ne ispunjava zadatke zbog kojih je osnovana.

(2) Protiv rješenja iz stava (1) ovog člana nije dopuštena žalba, već se protiv njega može pokrenuti upravni spor u roku od 30 dana od dana dostavljanja rješenja Turističkoj zajednici.

Član 102.

(Povjerenik)

(1) Kada se raspusti skupština, Ministarstvo će rješenjem imenovati povjerenika u Turističkoj zajednici.

(2) Povjerenik osigurava djelovanje Turističke zajednice i izvršavanje zakonom utvrđenih zadataka Turističke zajednice do ustrojavanja novih organa Turističke zajednice, te osigurava otklanjanje razloga zbog kojih je došlo do raspuštanja skupštine.

(3) Danom dostave rješenja o imenovanju povjerenika Turističkoj zajednici, prestaju s radom svi organi Turističke zajednice a njihove ovlasti preuzima povjerenik.



web: <http://skupstina.ks.gov.ba>

e-mail: sks@ks.gov.ba

Tel: + 387 (0) 33 562-055, Fax: + 387 (0) 33 562-210

Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1



- (4) Povjerenik može donositi ili mijenjati akte Turističke zajednice samo ako je to potrebno radi provedbe zakona ili drugog propisa, ili usklađivanja sa zakonom ili drugim propisima.
- (5) Povjerenik ne može donositi ili mijenjati program rada ili finansijski plan i ne može raspolagati imovinom Turističke zajednice osim izvršenja isplate tekućih izdataka, te radi izvršenja ranije preuzetih obaveza ili dovršenja ranije započetih poslova.
- (6) Povjerenik je obavezan osigurati konstituisanje nove skupštine u roku od 60 dana od dana raspuštanja skupštine.
- (7) Protiv rješenja iz stava (1) ovoga člana nije dopuštena žalba, već se protiv njega može pokrenuti upravni spor u roku od 30 dana od dana dostavljanja rješenja.

Član 103.

(Razlozi za prestanak postojanja Turističke zajednice)

- (1) Turistička zajednica prestaje postojati na osnovu:
- odluke skupštine o prestanku Turističke zajednice uz prethodnu saglasnost osnivača,
 - Odlukom osnivača o zabrani djelovanja turističke zajednice.
- (2) Odluku iz stava (1) tačke a) ovog člana, osnivač donosi iz sljedećih razloga:
- ako Turistička zajednica donosi opće akte suprotno zakonu, statutu ili drugom propisu, ili zbog povreda zakona i drugih propisa,
 - kada se u Turističkoj zajednici ne održe izbori za novu skupštinu, u skladu sa zakonom i statutom,
 - kada se ni u roku od 60 dana od dana provedenih izbora ne konstituira skupština Turističke zajednice,
 - ako ne izvrši mjere koje je naložio osnivač.
- (3) Protiv odluke iz stava (2) ovog člana nije dopuštena žalba, već se protiv iste može pokrenuti upravni spor u roku od 30 dana od dana dostavljanja odluke.

Član 104.

(Prestanak djelovanja i raspolaganje imovinom u slučaju prestanka Turističke zajednice)

U slučaju prestanka postojanja Turističke zajednice osnivač je dužan okončati poslove Turističke zajednice koji su u toku, naplatiti potraživanja i podmiriti povjerioce, a pravo raspolaganja imovinom koja preostane stječe Kanton.

Član 105.

(Brisanje iz sudskog registra)

- (1) Na osnovu odluke skupštine, odnosno pravosnažne odluke osnivača o zabrani djelovanja Turističke zajednice briše se Turistička zajednica iz sudskog registra.
- (2) Brisanjem iz sudskog registra Turistička zajednica prestaje postojati.

POGLAVLJE VIII. NADZOR

Član 106.

(Nadzor)

- (1) Upravni nadzor nad provođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona obavlja Ministarstvo.
- (2) Inspeksijske poslove u provođenju ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona, te pojedinačnih akata, uslova i načina rada nadziranih pravnih i fizičkih lica, provodi nadležna tržišno-turistička inspekcija i druge inspekcije svaka iz okvira svoje nadležnosti.
- (3) Nadzor nad radom turističkih vodiča vrše i policijski službenici Kantona Sarajevo.

Član 107.

(Ovlaštenje inspektora)



web: <http://skupstina.ks.gov.ba>
e-mail: sks@ks.gov.ba
Tel: + 387 (0) 33 562-055, Fax: + 387 (0) 33 562-210
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1



U provođenju inspekcijskog nadzora nadležni inspektor je ovlašten pregledati: poslovne i druge prostorije u kojima se obavlja turistička djelatnost, opremu, vozila kojima se obavlja turistička djelatnost, poslovne knjige, ugovore, isprave i evidencije i drugu poslovnu dokumentaciju koja mu omogućuje uvid u poslovanje pravnih i fizičkih lica koje pružaju turističke usluge, te obaviti i druge radnje u svrhu inspekcijskog nadzora.

Član 108. (Inspekcijski nadzor)

(1) Pravna i fizička lica čije su prostorije i prostori, uređaji i oprema, odnosno predmeti rada i poslovanja podvrgnuti inspekcijskom nadzoru, obavezni su omogućiti inspektoru nesmetano obavljanje inspekcijskog nadzora.

(2) Inspekcijski nadzor treba u isto vrijeme biti obavljen tako da ne ometa redovno obavljanje rada i poslovanja.

Član 109. (Zabrana rada)

(1) Inspektor će donijeti rješenje kojim će zabraniti pružanje pojedinih turističkih usluga ako utvrdi da:

a) pravno ili fizičko lice obavlja turističku djelatnost, a da nije upisano u sudski registar, odnosno da ne posjeduje rješenje, odnosno odobrenje nadležnog organa,

b) pravno ili fizičko lice obavlja turističku djelatnost, a da nije pribavilo rješenje da objekat, odnosno poslovni prostor u kojem pruža usluge udovoljava uslovima propisanim ovim zakonom, ili propisima donesenim na osnovu ovog zakona.

c) pravno lice ne posjeduje Licencu.

(2) Žalba na rješenje iz stava (1) ovog člana ne odlaže izvršenje rješenja.

(3) Ukoliko inspektor, nakon što je rješenje o zabrani rada postalo izvršno, utvrdi da se i pored zabrane obavlja turistička djelatnost, donijet će zaključak o dozvoli izvršenja prinudnim putem.

Subjektu nadzora kome je zabranjen rad, inspektor će pečaćenjem ili na drugi pogodan način zatvoriti prostorije u kojima se obavlja turistička djelatnost.

(4) Troškovi prinudnog izvršenja kao i troškovi štete nastali prinudnim izvršenjem padaju na teret izvršenika - stranke.

Član 110. (Mjere za otklanjanje nedostataka)

(1) Ako poslovni prostor, uređaji ili oprema u kojem ili kojima se pružaju turističke usluge ne udovoljava, odnosno prestane udovoljavati uslovima propisanim ovim zakonom i drugim propisima, tržišno-turistički inspektor će bez odlaganja, a najkasnije u roku od osam dana narediti otklanjanje utvrđenih nedostataka s utvrđenim činjenicama odlučnim za donošenje rješenja kojim će odrediti rok ne kraći od 30 dana pravnom i fizičkom licu da prilagodi pružanje usluga u skladu sa zakonom. Za sve ostale utvrđene nedostatke i nepravilnosti u poslovanju turističkih subjekata, utvrđene na osnovu ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona, inspektor može bez odlaganja, a najkasnije u roku od osam dana narediti otklanjanje utvrđenih nedostataka s utvrđenim činjenicama odlučnim za donošenje rješenja kojim će odrediti rok ne kraći od 30 dana pravnom i fizičkom licu da prilagodi pružanje usluga u skladu sa zakonom.

(2) Ako nedostaci i nepravilnosti iz stava (1) ovog člana ne budu otklonjeni u određenom roku, tržišno- turistički inspektor će zabraniti pružanje turističkih usluga.

(3) Žalba na rješenje iz st. (1) i (2) ovog člana ne odlaže izvršenje rješenja.

(4) Ukoliko inspektor, nakon što je rješenje o zabrani postalo izvršno, utvrdi da se i pored zabrane obavlja turistička djelatnost, donijet će zaključak o dozvoli izvršenja prinudnim putem - pečaćenjem objekta.

(5) Troškovi prinudnog izvršenja, kao i troškovi štete nastale prinudnim izvršenjem padaju na teret izvršenika - stranke.

(6) Ministar će pravilnikom propisati oblik i način pečaćenja objekta.

Član 111.



web: <http://skupstina.ks.gov.ba>

e-mail: sks@ks.gov.ba

Tel: + 387 (0) 33 562-055, Fax: + 387 (0) 33 562-210

Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1



(Nepridržavanje cijena)

Ako inspektor u provedbi inspekcijskog nadzora utvrdi da je kupcu usluge naplaćena ili zaračunata viša cijena od utvrđene, naredit će prodavcu usluge da vrati više naplaćeni iznos oštećenom kupcu usluge i bez odlaganja izdati prekršajni nalog, odnosno podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka.

Član 112.

(Saradnja sa drugim organima)

Ako inspektor prilikom obavljanja inspekcijskog nadzora utvrdi nepravilnosti ili ne pridržavanje propisa za čiji nadzor nije nadležan, obavijestit će nadležni organ, bez odlaganja, a najkasnije u roku od osam dana.

DIO TREĆI – KAZNENE, PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

POGLAVLJE IX. KAZNENE ODREDBE

Član 113.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 15.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice – putnička agencija ako:

a) ne pruža turističke usluge koje prema propisima spadaju u predmet njihovog poslovanja (čl. 21., 22. i 23.);

b) se u prometu nezakonito koristi izrazom "putnička agencija" (čl. 19. i 20.);

c) pruža usluge protivno članu 7. ovog zakona;

d) poslovne prostorije ne ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom (čl. 23., 24., 25. i 35.);

e) ne osigurava rizike putovanja osiguranjem putnika i njihove prtljage (čl. 33. i 34.);

f) ne koristi prevozna sredstva osigurana obaveznim osiguranjem putnika u skladu sa zakonom (član 30.);

g) dodatno ne ispunjava uslove za pojedinu vrstu putničke agencije ili ne pruža usluge na propisani način, ili ako pruža usluge one vrste putničke agencije za koju ne ispunjava propisane uslove (član 25.);

h) započne sa pružanjem usluga putničke agencije prije nego što je pribavio rješenje nadležnog organa da je udovoljeno uslovima propisanim ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona (član 23.);

i) prevoz putnika ne obavlja vlastitim prevoznim sredstvima ili prevoznim sredstvima u vlasništvu pravnih ili fizičkih lica na osnovu ugovora (član 30.);

j) neposredno pruža usluge putniku, a nema poslovnicu ili poslovnica ne udovoljava propisanim uslovima (član 36.);

k) ne osigura korištenje uplaćenog aranžmana ili naknadu štete zbog nastalih troškova ili ne osigura garanciju za svaki aranžman kod banke ili osiguravajućeg društva (član 22. st. (3), (4), (5) i član 39.);

l) putniku prilikom uplate iznosa za aranžman ne izda potvrdu o osiguranju jamčevine, koja mu omogućava neposredno ostvarenje prava na naknadu štete zbog nastalih troškova iz člana 22. st. (3), (4), (5) i člana 39.

(2) Za prekršaje iz stava (1) ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 500,00 KM do 2.000,00 KM.

(3) Za prekršaje iz stava (1) ovog člana kaznit će se i voditelj poslovnice novčanom kaznom od 200,00 KM do 1.500,00 KM.

Član 114.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 7.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice – putnička agencija ako:

a) na ulazu u poslovni prostor putničke agencije ne izloži natpisnu ploču na kojoj je naziv putničke agencije (član 29. stav (1) tačka a));



web: <http://skupstina.ks.gov.ba>

e-mail: sks@ks.gov.ba

Tel: + 387 (0) 33 562-055, Fax: + 387 (0) 33 562-210

Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1



b) se na zahtjev korisnika njezinih usluga ne izjasni o svojstvu u kojem nastupa i koliki je obim ovlaštenja ako zastupa druge putničke agencije (član 29. stav (1) tačka b));

c) u svim reklamnim i propagandnim materijalima i u svim poslovnim dokumentima nije vidljivo naznačena firma i sjedište (član 29. stav (1) tačka c));

d) ne čuva kao poslovnu tajnu sve što je saznala o putniku, ako bez njegova odobrenja, osim u zakonom propisanim slučajevima, saopšti njegovu adresu, mjesto i vrijeme putovanja, boravka, uplaćenu cijenu, kao i imena njegovih saputnika (član 29. stav (1) tačka d));

e) putniku ne pruži usluge utvrđene u ugovoru i na kvalitetan način (član 29. stav (1) tačka e));

f) ne ponudi putniku posebno osiguranje od povreda, bolesti i smrti i gubitka prtljage tokom putovanja i boravka (član 29. stav (1) tačka f));

g) ne utvrdi opšte uslove putovanja, kojim se bliže određuju prava i obaveze agencije i prava i obaveze korisnika turističke usluge (član 29. stav (1) tačka g));

h) opšti uslovi putovanja ne sadrže: pravo agencije na naknadu učinjenih troškova ako je korisnik turističke usluge odustao od ugovora zbog okolnosti koje nije mogao izbjeći ili otkloniti i koje bi da su postojale u vrijeme zaključivanja ugovora predstavljale opravdan razlog da ne zaključi ugovor, pravo korisnika turističke usluge na naknadu učinjenih troškova, kada je obezbjedio odgovarajuću zamjenu ili je zamjenu našla agencija, kao i odgovornost agencije kada izvršenje usluga povjeri trećim licima, prava korisnika turističke usluge za slučaj otkaza putovanja, uslove za zamjenu cijene putovanja informacije o sadržaju jemstva za osiguranje od odgovornosti za pričinjenu štetu korisniku turističke usluge i postupak, rokove i obavezu agencije u vezi sa reklamacijom korisnika turističke usluge zbog otkaza putovanja, neizvršavanja ili nepotpunog izvršenja usluge obuhvaćenim programom putovanja (član 29. stav (1) tačka h));

i) na ulazu u poslovni prostor u kojem neposredno prodaje svoje usluge ne istakne radno vrijeme i da se ne pridržava radnog vremena (član 29. stav (1) tačka i));

j) ne posluje u skladu s odredbama ovog zakona, propisa donesenih na osnovu ovog zakona, te u skladu s poslovnim običajima u turizmu (član 29. stav (1) tačka j));

k) ne vodi poslovne knjige u skladu s važećim propisima (član 29. stav (1) tačka k));

l) ne objavi uslove, sadržaj i cijenu svake pojedine usluge i ne pridržava se tih uslova sadržaja i utvrđenih cijena (član 29. stav (1) tačka l));

m) za svaku izvršnu uslugu korisniku ne izda račun s brojem i ne čuva kopije tog računa za vrijeme koje je određeno propisima iz oblasti računovodstva, odnosno najmanje godinu od dana izdavanja računa (član 29. stav (1) tačka m));

n) najkasnije u roku od 15 dana ne odgovori na zahtjev za traženu turističku uslugu i ne izvrši prihvaćenu uslugu prema ugovorenim uslovima (član 29. stav (1) tačka n));

o) ne pridržava se utvrđenih sadržaja i cijena usluga (član 29. stav (1) tačka o));

p) u prostorijama i na mjestima gdje se prodaju turističke usluge ne vodi knjigu žalbe i u roku od 15 dana ne odgovori na svaki izneseni prigovor, te prigovor korisnika turističke usluge ne dostavi nadležnoj tržišno – turističkoj inspekciji u roku od pet dana od dana podnošenja prigovora (član 29. stav (1) tačka p));

(2) Za prekršaje iz stava (1) tač. a) do l) ovog člana, kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 500,00 KM do 2.000,00 KM.

(3) Za prekršaje iz stava (1) tač. a) do l) ovog člana, kaznit će se i voditelj poslovnice novčanom kaznom od 200,00 KM do 2.000,00 KM.

(4) Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 7.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice koje pruža turističku uslugu suprotno čl. 14. i 16. ovog zakona.

(5) Za prekršaj iz stav (4) ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 500,00 KM do 2.000,00 KM.

(6) Za prekršaj iz stav (4) ovog člana kaznit će se fizičko lice novčanom kaznom od 500,00 KM do 2.000,00 KM.

(7) Novčanom kaznom od 2.000,00 KM do 15.000,00 KM kaznit će se pravno lice koje pruža turističku uslugu bez odobrenja nadležnog organa (čl. 59., 62., 63., 64., 65. i 68.)

(8) Novčanom kaznom od 500,00 KM do 2.000,00 KM kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu za prekršaj iz stava (7) ovog člana.



web: <http://skupstina.ks.gov.ba>

e-mail: sks@ks.gov.ba

Tel: + 387 (0) 33 562-055, Fax: + 387 (0) 33 562-210

Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1



(9) Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 1.500,00 KM kaznit će se fizičko lice koje pruža turističku uslugu bez odobrenja nadležnog organa (čl. 59., 62., 63., 64., 65. i 68.).

Član 115.

(1) Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice ako:

a) organizuje grupna putovanja, a da tokom putovanja ne osigura najmanje jednog turističkog pratioca koji ispunjava propisane uslove, za svaku autobusku grupu putnika, ili ako ne osigura stručnog radnika koji je osposobljen za rad u turističkoj djelatnosti, ukoliko ne raspolaže turističkim pratiocem koji ispunjava propisane uslove, ili ako za grupne posjete turističkim mjestima ne angažuje turističkog vodiča koji je ovlašten za pružanje usluga turističkog vodiča u tom turističkom mjestu (član 31. st. (1) i (2)),

b) za svaki aranžman, odnosno putovanje koje organizuje ne izda program, prospekt ili katalog sa uslovima predviđenim ovim zakonom, ili ne uruči iste putniku prije zaključenja ugovora o aranžmanu (član 32.),

c) pisano ne obavijesti davaoca usluga o turističkom zastupniku, njegovim ovlaštenjima i svim nastalim promjenama (član 55. stav (2)).

(2) Za prekršaje iz stava (1) ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 200,00 KM do 1.000,00 KM..

(3) Za prekršaje iz stava (1) ovog člana kaznit će se i voditelj poslovnice novčanom kaznom od 100,00 KM do 700,00 KM.

Član 116.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 200,00 KM do 1.000,00 KM kaznit će se za prekršaj:

a) fizičko lice koje bez odobrenja nadležnog organa obavlja poslove turističkog vodiča (član 45.);

b) turistički vodič koji poslove turističkog vodiča obavlja suprotno odredbama ovog zakona (čl. 43., 44., 45., 50. i 51.);

c) turistički vodič koji pri obavljanju poslova turističkog vodiča nema iskaznicu turističkog vodiča ili koji iskaznicu turističkog vodiča ne nosi na vidljivom mjestu (član 51.);

d) ko pruža usluge turističkog pratioca, a ne ispunjava propisane uslove (član 53.);

e) ko pruža usluge turističkog animatora, a ne ispunjava propisane uslove (član 54.);

f) ko pruža usluge u seoskom turizmu, a ne ispunjava uslove propisane ovim zakonom i drugim propisima (čl. 57., 58. i 59.)

(2) Policijski službenik Kantona Sarajevo će na licu mjesta izdati prekršajni nalog fizičkom licu koje bez odobrenja nadležnog organa, suprotno odredbama ovog zakona obavlja poslove turističkog vodiča i pri obavljanju poslova, na vidljivom mjestu, ne nosi iskaznicu turističkog vodiča.

Član 117.

Novčanom kaznom za ne postupanje po rješenju inspektora kaznit će se:

a) pravno lice novčanom kaznom od 500,00 KM do 1.500,00 KM;

b) odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 200,00 KM do 500,00 KM;

c) fizičko lice novčanom kaznom od 300,00 KM do 500,00 KM.

Član 118.

(1) Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice ako kupcu usluga zaračuna i naplati višu cijenu od utvrđene (član 16. stav (1) tačka g)).

(2) Za prekršaje iz stava (1) ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 500,00 KM do 2.000,00 KM.

(3) Za prekršaje iz stava (1) ovog člana kaznit će se i fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 1.500,00 KM.

Član 119.



web: <http://skupstina.ks.gov.ba>

e-mail: sks@ks.gov.ba

Tel: + 387 (0) 33 562-055, Fax: + 387 (0) 33 562-210

Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1



Za prekršaje utvrđene u čl. 113., 114., 117. i 118. ovog zakona, ako se ponove u roku od jedne godine od pravosnažnosti rješenja o prekršaju, uz novčanu kaznu sud može izreći i zaštitnu mjeru pravnom i fizičkom licu zabrane obavljanja turističke djelatnosti u trajanju do šest mjeseci.

Član 120.

Za prekršaje utvrđene članom 116. stav (1) tač. a), b), c), d) i e) ovog zakona, ako se ponove u roku od jedne godine od pravosnažnosti rješenja o prekršaju, uz novčanu kaznu sud može izreći i zaštitnu mjeru zabrane pružanja usluge turističkom vodiču, pratiocu i animatoru u trajanju do šest mjeseci.

Član 121.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj Turistička zajednica ako:

- a) započne obavljati djelatnost prije nego što je upisana u sudski registar (član 71. stav (2));
- b) ne prijavi promjenu upisanih podataka (član 71. stav (3));
- c) donese statut i /ili izmjene i dopune statuta bez prethodne saglasnosti (član 74. stav (3))
- d) ne objavi statut ili njegove izmjene i dopune u službenim novinama (član 74. stav (5));
- e) zaposleni u turističkom uredu ne ispunjavaju uslove propisane pravilnikom iz člana 80. stav (3);
- f) ne ostvaruje zakonom utvrđene zadatke (član 70.)
- g) ne koristi finansijska sredstva u skladu s programom rada i finansijskim planu (član 94. stav (1));
- h) ne donese program rada i finansijski plan u skladu sa odredbama čl. 94. i 95.;
- i) ne donese godišnji finansijski izvještaj u skladu sa odredbama član 96. stav (1);
- j) ne omogući Ministarstvu provedbu nadzora ili mu ne dostavi ili ne pripremi tačne i potpune izvještaje, podatke i druge materijale i obavijesti (član 99. stav (2));
- k) ne otkloni nepravilnosti i nezakornosti utvrđene nadzorom (član 100.).

(2) Za prekršaje iz stava (1) ovog člana kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 2.500,00 KM i odgovorno lice u Turističkoj zajednici.

Član 122.

(1) Novčanom kaznom od 3.000,00 KM do 10.000,00 KM kazniće se za prekršaj pravno lice koje pruža usluge smještaja, ako:

- a) ne naplati boravišnu taksu istovremeno sa naplatom usluge (član 86. stav (3));
- b) u računu posebno ne iskaže iznos boravišne takse ili ne navede osnov oslobađanja od njenog plaćanja (član 87. stav (1));
- c) ne vodi ili netačno vodi evidenciju korisnika usluga smještaja (član 87. stav (2));
- d) u propisanom roku ne podnese nadležnom organu izvještaj o broju korisnika usluge smještaja i iznosu naplaćene boravišne takse (član 87. stav (3));
- e) ne vrši prijavu i odjavu turista na propisan način (član 87. stav (1))
- f) sredstva od naplaćene boravišne takse ne uplati u propisanom roku (član 89. stav (2)).

(2) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana kazniće se odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 500,00 KM do 2.500,00 KM.

(3) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana kaznit će se fizičko lice koje pruža usluge smještaja novčanom kaznom od 2.000,00 KM do 5.000,00 KM.

Član 123.

(1) Novčanom kaznom od 3.000,00 KM do 10.000,00 KM kazniće se za prekršaj pravno lice obveznik plaćanja članskog doprinosa, ako:

- a) ne obračuna i u propisanom roku uplati članski doprinos (član 93. stav (3));
- b) uz uplatu članskog doprinosa (članarine) ne dostave obrazac obračuna iz koga je jasno vidljivo kojoj općini/gradu, odnosno području pripada obračunati i uplaćeni članski doprinos (član 93. stav (4)).



(2) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana kazniće se odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 500,00 KM do 2.500,00 KM.

(3) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana kaznit će se fizičko lice koje pruža usluge smještaja novčanom kaznom od 2.000,00 KM do 5.000,00 KM.

POGLAVLJE X. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 124.

(1) Odluku iz člana 30. stav (3) ovog zakona Vlada će donijeti u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Do donošenja odluke Vlade o visini boravišne takse, visina boravišne takse na području Kantona obračunava se, naplaćuje i uplaćuje u iznosu od 2,00 KM.

Član 125.

Podzakonske akte i obrasce iz ovog zakona donijet će Ministar u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 126.

Pravna i fizička lica koja pružaju turističke usluge dužna su u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, uskladiti svoje poslovanje s odredbama ovog zakona.

Član 127.

Postupci koji su pokrenuti prije stupanja na snagu ovog zakona dovršit će se u skladu s propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 128.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Kantona Sarajevo".

Broj:01-02-32650/15
21.12.2015.godine
S A R A J E V O

PREDSJEDATELJICA
SKUPŠTINE KANTONA SARAJEVO

Prof. Ana Babić



web: <http://skupstina.ks.gov.ba>
e-mail: sks@ks.gov.ba
Tel: + 387 (0) 33 562-055, Fax: + 387 (0) 33 562-210
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1



O B R A Z L O Ž E N J E

PRAVNI OSNOV

Pravni osnov za donošenje Zakona o turizmu sadržan je u članu III. 2. tačka g., članu III. 4. tačka k., i članu V. 6. tačka e. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj 1/94) i članu 12. stav (1) tačka k), članu 13. stav (1) tačka h) i članu 18. stav (1) tačka b) Ustava Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“ br. 1/96, 2/96 - Ispravka, 3/96 - Ispravka, 16/97, 14/00, 4/01, 28/04 i 6/13).

Član III. 2. tačka g. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine reguliše turizam kao nadležnost Federacije i kantona.

Član III. 4. tačka k. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine definiše da su kantoni posebno nadležni za stvaranje i primjenu politike kantonalnog turizma i razvoja turističkih resursa.

Član V. 6. tačka e. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine propisuje obavezu zakonodavnog organa

kantona da donosi propise za izvršavanje kantonalnih nadležnosti.

Član 12. tačka k) poglavlje III. Ustava Kantona Sarajevo propisuje da je „Kanton posebno nadležan za utvrđivanje i provođenje politike kantonalnog turizma i razvoj turističkih resursa.“

RAZLOZI ZA DONOŠENJE

Na nivou Federacije BiH turistička djelatnost regulisana je Zakonom o turističkoj djelatnosti (Službene novine FBiH", broj 32/09). S obzirom da se radi o podijeljenoj nadležnosti, te o činjenici da isti nije uopšte tretirao nadležnosti kantona, ukazuje se potreba da se i na nivou Kantona Sarajevo obavljanje turističke djelatnosti, sa svim svojim specifičnostima, reguliše zakonom.

Također, s obzirom da trenutno imamo situaciju institucije turističke zajednice čije djelovanje nije propisano ni jednim zakonskim aktom (zbog presude Ustavnog suda FBiH, broj U-34-13 od 03.07.2014.g, koja je proglasila federalni Zakon o turističkim zajednicama i promicanju turizma neustavnim), potrebno je donijeti zakon koji će regulisati i rad Turističke zajednice Kantona Sarajevo, da bi se prevazišla nastala pravna praznina.

Svojim rješenjima, kantonalni zakon bi doprinio unapređenju i bržem razvoju turizma, kroz podizanje ukupne kvalitete turističke ponude Kantona Sarajevo, obezbijedio kvalitetniji inspekcijski nadzor, povećanje učinkovitosti sistema, svrsishodnije trošenje sredstava, te aktivno učestvovanje Kantona u razvoju turističke djelatnosti.

Očekivani efekti od donošenja ovog zakona se prvenstveno odnose na suzbijanje i smanjenje sive ekonomije i rada na crno u oblasti turizma, bolju zaštitu korisnika turističkih usluga, povećanje budžetskih sredstava i drugih javnih vanbudžetskih prihoda, zaštitu tržišnog natjecanja i veću profesionalizaciju djelatnosti. Zakon treba da tretira pitanje turističke djelatnosti na području Kantona Sarajevo, kao i ustrojstvo i finansiranje turističke zajednice Kantona Sarajevo.

U Federaciji Bosne i Hercegovine je u primjeni bio Zakon o turističkim zajednicama i promicanju turizma u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj 19/96 i 28/03) za koji je Presudom Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj U-34/13 od 03.07.2014. godine utvrđeno da nije saglasan Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine i kojom Ustavni sud određuje prelaznu mjeru kojom se daje mogućnost Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine da u roku od šest mjeseci od dana objavljivanja presude u „Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine“ zakonom uredi materiju koja je regulisana osporenim Zakonom, do kad se isti može primjenjivati.

Obzirom da je protekao rok koji je propisao Ustavni sud, a da nije ništa učinjeno po pitanju regulisanja ove oblasti, trenutno imamo instituciju turističke zajednice čije djelovanje i finansiranje nije propisano nijednim zakonskim aktom.



web: <http://skupstina.ks.gov.ba>

e-mail: sks@ks.gov.ba

Tel: + 387 (0) 33 562-055, Fax: + 387 (0) 33 562-210

Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1



PРАВНА RJEŠENJA

Nacrt zakona se sastoji od 128. članova, raspoređenih na dva dijela u devet poglavlja.

Dio prvi – Turistička djelatnost

U Poglavlju I. od člana 1. do člana 2. propisan je predmet zakona i značenje pojedinih izraza.

U Poglavlju II. od člana 3. do člana 12. propisano je planiranje i razvoj turizma.

U Poglavlju III. od člana 13. do člana 18. propisano je obavljanje turističke djelatnosti i subjekti koji obavljaju turističku djelatnost.

U Poglavlju IV. od člana 19. do člana 41. propisani su uslovi za obavljanje djelatnosti putničke agencije.

U Poglavlju V. od člana 42. do člana 56. propisani su uslovi za turističkog vodiča, pratioca, animatora i zastupnika.

U Poglavlju VI. od člana 57. do člana 68. propisane su turističke usluge u ostalim oblicima turizma.

Dio drugi – Turistička zajednica Kantona Sarajevo

U Poglavlju VII. Nacrta zakona od člana 69. do člana 105. propisano je osnivanje Turističke zajednice Kantona Sarajevo, djelatnost, zadatke i organe Turističke zajednice Kantona Sarajevo.

U Poglavlju VIII. od člana 106. do člana 112. propisan je upravni i inspekcijski nadzor nad provođenjem ovog zakona.

Dio treći – Kaznene, prelazne i završne odredbe

U Poglavlju IX. od člana 113. do člana 123. propisane su kaznene odredbe.

U Poglavlju X. od člana 124. do člana 128. propisane su prelazne i završne odredbe.

FINANSIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog zakona nisu potrebna finansijska sredstva.



web: <http://skupstina.ks.gov.ba>
e-mail: sks@ks.gov.ba
Tel: + 387 (0) 33 562-055, Fax: + 387 (0) 33 562-210
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1





23-09-2015

sekretar

Broj:08-01-02- 25293/15
Sarajevo, 21. 09.2015. god.

**MINISTARSTVO PRIVREDE
KANTONA SARAJEVO
O V D J E**

PREDMET: Mišljenje
Veza: vaš broj: 07-03-sl/15 od 21.09.2015. god.

Vezano za Naert zakona o turizmu navodimo da je članom 3. stav (4) Uredbe o postupku i načinu pripremanja, izrade i dostavljanja propisa („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 21/11- Novi prečišćeni tekst, 30/11 i 23/15) propisano da ukoliko su za sprovođenje propisa potrebna finansijska i druga sredstva, nosilac izrade dužan je prethodno pribaviti mišljenje Ministarstva finansija.

Kako je nosilac izrade, Ministarstvo privrede, u Naertu zakona o turizmu dalo obrazloženje da za provođenje ovog zakona nisu potrebna finansijska sredstva iz Budžeta, shodno navedenoj Uredbi smatramo da na isti nije potrebno mišljenje Ministarstva finansija.



MINISTAR

[Signature]
Prof. dr. Jasmin Halebić

Pripremila- Avdić *Z.A.*





Secretan

Broj: 03-04-02-25295/15
Sarajevo, 23.09.2015.godine

MINISTARSTVO PRIVREDE
gosp. Muharem Šabić, ministar

PREDMET: Nacrt Zakona o turizmu, mišljenje –
VEZA: Vaš akt broj 07-03-SL/15 od 21.09.2015. godine

Postupajući po vašem aktu, broj i datum gornji, u skladu sa odredbama člana 7. Zakona o organizaciji i djelokrugu organa uprave i upravnih organizacija Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 2/12-Prečišćeni tekst i br. 41/12 i 8/15) i člana 4. stav 2. Uredbe o postupku i načinu pripremanja, izrade i dostavljanja propisa ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 21/11, 30/11 i 23/15), Ministarstvo pravde i uprave razmotrilo je nacrt ovog zakona i daje slijedeće

MIŠLJENJE

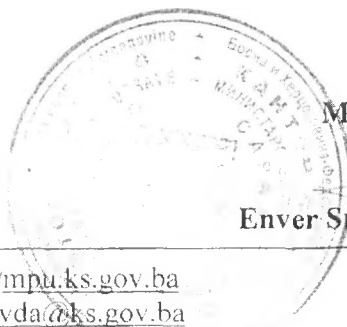
Član 13. (Pravo na djelotvorni pravni lijek) Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda je propisao da svako čija su prava ili slobode narušena ima pravo na pravni lijek pred nacionalnim vlastima, čak i kada su povredu prava učinila lica u vršenju svoje službene dužnosti.

Član 227. stav (1) Zakona o upravnom postupku („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, br. 2/98 i 48/99), kao *lex specialis* propis kojim se uređuje postupanje organa uprave u rješavanju o pravima, obavezama ili pravnim interesima građana, pravnih lica ili drugih stranaka, propisuje da se žalba protiv rješenja podnosi u roku od 15 dana, ako zakonom nije drugačije određeno.

S obzirom na navedene odredbe Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, kao i odredbe Zakona o upravnom postupku, ovo ministarstvo cijeni da je potrebno odredbe čl. 6., 13., 49., 51. nacrta Zakona o turizmu uskladiti sa odredbama člana 227. stav (1) Zakona o upravnom postupku, u pogledu dužine roka u kojem se može izjaviti žalba, čime bi se na taj način obezbjedio djelotvorni pravni lijek.

S poštovanjem,

Dostaviti:
1. Naslovu:
2. a/a.



MINISTAR

Enver Smajkan
Enver Smajkan, dipl. pravnik



web: <http://mpu.ks.gov.ba>
e-mail: pravda@ks.gov.ba

Tel: +387 (0) 33 562-083, Fax: +387 (0) 33 562-241
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1



Bosna i Hercegovina
 Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
 Pravobranilaštvo Kantona Sarajevo



Bosnia and Herzegovina
 Federation of Bosnia and Herzegovina
CANTON SARAJEVO
 Public Defender's Office of Sarajevo Canton

22-09-2015

Broj: M-70/2015
 Sarajevo, 22.09.2015.

Bosna i Hercegovina
 Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
 Ministarstvo privrede

Veza: 07-03-SL/15

PREDMET: Izjašnjenje

Dana 21.09.2015. ovom Pravobranilaštvu dostavljen je Naert zakona o turizmu.

Napominjemo da Pravobranilaštvo nije obavezno davati mišljenja na nacrt zakona, u smislu odredbi čl. 15 Zakona o pravobranilaštvu, pa se ovo ima smatrati Izjašnjenjem na tekst zakona.

Kako se radi o veoma kratkom vremenu, Naert je dostavljen Pravobranilaštvu 21.09.2015., a Izjašnjenje se daje do sjednice Vlade 22.09.2015. u 10:00h, jasno je da detaljno analiziranje teksta zakona nije bilo moguće. Stoga zadržavamo pravo dati naknadne primjdbе i sugestije.

Utvrdene nejasnoće, između ostalog, odnose se na odredbe o obavljanju poslova mjenjačnice, iznajmljivanja vozila, odredbe o osiguranju.

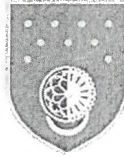
Ukoliko insistirate na Izjašnjenju Pravobranilaštvo Kantona Sarajevo, konkretno Izjašnjenje na dostavljeni tekst Naerta zakona, može dati tek nakon pojašnjenja pojedinih odredbi.



PRAVOBRANILAC KANTONA

Kemal Karić





KANTON SARAJEVO
Ured za zakonodavstvo
Vlade Kantona Sarajevo

KANTON SARAJEVO
Office for legislature of Sarajevo Canton
Government

Broj: 09-02-25294/15
Sarajevo, 22.09.2015. godine

*Sekretar
- Azra M.*

KANTON SARAJEVO
MINISTARSTVO PRIVREDE

PREDMET: Stručno mišljenje na nacrt Zakona o turizmu.-

Na osnovu člana 2. Uredbe o Uredu za zakonodavstvo Vlade Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 7/06-Prečišćeni tekst) i čl. 4. Uredbe o postupku i načinu pripremanja, izrade i dostavljanja propisa ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 21/11-Novi prečišćeni tekst, 30/11-Ispravka i 23/15), Ured za zakonodavstvo Vlade Kantona Sarajevo, daje slijedeće

MIŠLJENJE

1. Donošenje predmetnog Zakona je posljedica postojanja pravnog interreguma u oblasti turizma, a što je posljedica neprovođenja Presude Ustavnog suda FBiH ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj: 61/14), na način kako je to obrazloženo u predmetnom materijalu.

S obzirom da je turizam i turistička djelatnost u zajedničkoj nadležnosti Federacije i kantona, a da je u isključivoj nadležnosti kantona stvaranje i provedba politike kantonalnog turizma i razvoja turističkih resursa (čl. III 2. g) i čl. III 4. stav (i) k) Ustava FBiH), podržavamo napore nosioca pripreme predmetnog materijala da se ova oblast hitno reguliše kantonalnim zakonom, kako bi se izbjegle štetne posljedice nepostojanja zakonskog okvira u ovoj oblasti.

Nacrt Zakona o turizmu može poslužiti kao polazna osnova za pripremu kvalitetnog prijedloga predmetnog Zakona.

2. S obzirom da je tekst nacrtu Zakona dostavljen pred samu sjednicu Vlade Kantona Sarajevo, preporuka je Ureda da se normativno-tehnički nedostaci u tekstu nacrtu Zakona, zajednički otklone nakon što Vlada utvrdi nacrt Zakona, a prije dostavljanja ovog propisa Skupštini Kantona Sarajevo.



web: <http://uz.ks.gov.ba>
e-mail: ured@ks.gov.ba
Tel/fax: + 387 (0) 33 560-448
Sarajevo, Hamida Dizdara 1



3. Dostavljeni materijal je pripremljen u skladu sa Uredbom o postupku i načinu pripremanja, izrade i dostavljanja propisa ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 21/11- Novi prečišćeni tekst, 30/11-Ispravka i 23/15), te se isti može razmatrati na jednoj od narednih sjednica Vlade Kantona Sarajevo.

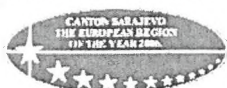
Dostaviti:

1. Naslovu
2. Evidencija
3. Arhiva



SEKRETAR

Ahmed Ljubović, dipl.pravnik



web: <http://uz.ks.gov.ba>
e-mail: ured@ks.gov.ba
Tel./fax: +387 (0) 33 560-448
Sarajevo, Hamida Dizdara 1



propise ili druge akte niti preduzimati radnje kojima bi se na bilo koji način ograničavala prava ili narušavali interesi Bosne i Hercegovine ili Federacije na ovom području.

II - ZAŠTITA LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA

Član 7.

Utvrđivanje ljudskih prava i sloboda

Na području Kantona obezbjeđuje se puna zaštita ljudskih prava i sloboda utvrđenih Ustavom Bosne i Hercegovine i Ustavom Federacije, kao i u instrumentima datim u Aneksu Ustava Federacije.

Skupština ili bilo koji drugi organ Kantona ne mogu reducirati ljudska prava i slobode utvrđene aktima iz prethodnog stava. Oni su dužni u donošenju propisa i u njihovoj primjeni posebno voditi računa o efektima koje ti propisi imaju ili mogu imati u oblasti ljudskih prava i sloboda.

Član 8.

Zaštita ljudskih prava i sloboda

Skupština će obezbijediti donošenje takvih propisa kojima će se u prvom redu zaštititi utvrđena ljudska prava i slobode, te uvesti efikasni instrumenti te zaštite.

Organi vlasti u Kantonu prilikom izvršavanja propisa su obavezni onemogućiti svako narušavanje ljudskih prava i sloboda, te poduzimati sve potrebne mjere iz svoje nadležnosti radi njihove potpune zaštite. Ovo se posebno odnosi na policijske snage koje će efikasnim, preventivnim i operativnim radom obezbijediti punu ličnu i imovinsku zaštitu svakog građanina.

Član 9.

Komisija za ljudska prava

Radi zaštite ljudskih prava i sloboda i kontrole rada svih organa vlasti Kantona u ovoj oblasti, Skupština obrazuje posebnu Komisiju za ljudska prava.

Broj članova, način njihovog imenovanja te nadležnosti Komisije iz prethodnog stava utvrđuju se posebnim propisom Kantona.

Član 10.

Suradnja sa ombudsmenom i međunarodnim organizacijama

Skupština i drugi organi vlasti su obavezni pružiti ombudsmenu Bosne i Hercegovine, ombudsmenu Federacije i svim međunarodnim posmatračkim tijelima za ljudska prava potrebnu pomoć u vršenju njihovih funkcija na području Kantona.

U okviru pomoći iz prethodnog stava organi Kantona će naročito:

- staviti na uvid sve službene dokumente uključujući i one tajnog karaktera, te sudske i upravne spise;
- osigurati suradnju svake osobe i svakog službenika u davanju potrebnih informacija i podataka;
- osigurati pristup i kontrolu na svim mjestima gdje su osobe lišene slobode, zatvorene ili gdje rade;

d) omogućiti prisustvo sudskim i upravnim postupcima kao i sastancima organa.

Nalazi i izvještaji tijela iz stava 1. ovog člana će se razmatrati u nadležnim organima po hitnom postupku, te će na osnovu toga biti preduzimate odgovarajuće mjere gdje to bude potrebno.

III - NADLEŽNOSTI KANTONA

Član 11.

Određivanje nadležnosti

Kanton ima nadležnosti utvrđene Ustavom Federacije i ovim Ustavom.

U slučaju potrebe za tumačenjem, nadležnosti Kantona utvrđene ovim Ustavom će biti tumačene u korist Kantona po principu pretpostavljene nadležnosti, a pojedinačno spomenuta ovlaštenja u ovom Ustavu se neće tumačiti kao bilo kakva ograničenja općih nadležnosti Kantona.

Član 12.

Isključive nadležnosti

U okviru svojih nadležnosti Kanton je nadležan za:

- uspostavljanje i nadziranje policijskih snaga;
- utvrđivanje obrazovne politike, uključujući donošenje propisa o obrazovanju i osiguranje obrazovanja;
- utvrđivanje i provođenje kulturne politike;
- utvrđivanje stambene politike, uključujući i donošenje propisa koji se tiču uređivanja i izgradnje stambenih objekata;
- utvrđivanje politike koja se tiče reguliranja i osiguravanja javnih službi;
- donošenje propisa o korištenju lokalnog zemljišta, uključujući i zaniranje;
- donošenje propisa o unaprijeđivanju lokalnog poslovanja i dobrotvornih aktivnosti;
- donošenje propisa o lokalnim postrojenjima za proizvodnju energije i osiguranje njihove dostupnosti;
- utvrđivanje politike u vezi sa osiguranjem radija i televizije, uključujući donošenje propisa o osiguranju njihovog rada i izgradnji;
- provođenje socijalne politike i uspostava službi socijalne zaštite;
- stvaranje i primjena politike turizma i razvoja turističkih resursa;
- stvaranje pretpostavki za optimalni razvoj privrede koja odgovara urbanoj sredini;
- finansiranje djelatnosti kantonalnih vlasti ili kantonalnih agencija oporezivanjem, zaduživanjem ili drugim sredstvima.

Član 13.

Zajedničke nadležnosti sa Federacijom

Kanton zajedno sa Federacijom, samostalno ili u koordinaciji sa federalnim vlastima vrši sljedeće nadležnosti:

- jamčenje i provođenje ljudskih prava;
- zdravstvo;
- politika zaštite čovjekove okoline;

- d) komunikacijska i transportna infrastruktura;
- e) socijalna politika;
- f) provođenje zakona i drugih propisa o državljanstvu;
- g) imigracija i azil;
- h) turizam;
- i) korištenje prirodnih bogatstava.

Član 14.

Vršenje nadležnosti

Svoje nadležnosti Kanton izvršava donošenjem sopstvenih propisa i primjenom propisa Bosne i Hercegovine i Federacije.

Nadležnosti iz člana 13. ovog Ustava Kanton vrši u obimu dogovorenom sa federalnim vlastima. U slučaju da takav dogovor ne postoji te nadležnosti će Kanton vršiti cjelovito i samostalno.

Član 15.

Prenošenje nadležnosti

Svoje nadležnosti iz oblasti obrazovanja, kulture, turizma, lokalnog poslovanja i dobrotvornih aktivnosti, radija i televizije Kanton može prenositi na općine u svom sastavu. Ove nadležnosti će se obavezno prenositi na one općine u kojima većinsko stanovništvo prema nacionalnoj strukturi nije stanovništvo koje čini većinu i na području cijelog Kantona.

Kanton može neke od svojih nadležnosti prenijeti i na federalne vlasti, ukoliko bi se na taj način obezbijedilo njihovo efikasnije i racionalnije vršenje.

Odluku o prenošenju nadležnosti u smislu ovog člana donosi Skupština.

IV - STRUKTURA VLASTI

A) ZAKONODAVNA VLAST

Član 16.

Opća odredba

Zakonodavnu vlast u Kantonu vrši Skupština Kantona.

Član 17.

Sastav Skupštine

Skupština je jednodomo predstavničko tijelo sastavljeno od 45 (četrdesetpet) poslanika. Poslanici se biraju tajnim glasanjem na neposrednim izborima na cijelom području Kantona.

Prilikom izbora poslanika obezbjeđuje se odgovarajuća zastupljenost predstavnika Bošnjaka, Hrvata i ostalih naroda proporcionalno nacionalnoj strukturi stanovništva na području Kantona.

Izbor poslanika u Skupštini provodi se sukladno federalnim izbornim propisima, s tim što izbore raspisuje i provodi Skupština.

Mandat poslanika u Skupštini traje 2 (dvije) godine.

Član 18.

Nadležnosti Skupštine

Skupština Kantona:

- a) priprema i dvotrećinskom većinom usvaja Ustav Kantona;
- b) donosi zakone i druge propise u okviru izvršavanja nadležnosti Kantona, izuzev propisa koji su ovim Ustavom ili zakonom dati u nadležnost Vlade Kantona;
- c) bira i razrješava Predsjednika i podpredsjednika Kantona sukladno Ustavu Federacije i ovom Ustavu;
- d) utvrđuje politiku i donosi programe razvoja Kantona;
- e) potvrđuje imenovanje Premijera, zamjenika Premijera i članova Vlade Kantona;
- f) osniva kantonalne i općinske sudove i utvrđuje njihove nadležnosti;
- g) bira sudije kantonalnih sudova sukladno Ustavu Federacije i ovom Ustavu;
- h) usvaja budžet Kantona i donosi zakone o oporezivanju i na drugi način osigurava potrebno finansiranje;
- i) bira zastupnike u Dom naroda Federacije sukladno Ustavu Federacije;
- j) odlučuje o prijenosu ovlaštenja Kantona na općine i Federaciju;
- k) odobrava zaključivanje ugovora i sporazuma u oblasti međunarodnih odnosa i međunarodne suradnje;
- l) provodi istragu sukladno ovom Ustavu i posebnim propisima;
- m) vrši i druge poslove utvrđene federalnim propisima, ovim Ustavom i kantonalnim propisima.

Član 19.

Način rada Skupštine

Skupština bira predsjedavajućeg i dva njegova zamjenika iz reda izabranih poslanika.

Skupština zasijeda javno, izuzev u slučajevima kada je to predviđeno njenim poslovnikom. Izvještaji o zasjedanjima i donesenim odlukama se objavljuju u sredstvima javnog informiranja.

Način rada Skupštine bliže se uređuje poslovnikom.

Član 20.

Poslanički imunitet

Krivični postupak ili građanska parnica ne mogu biti pokrenuti protiv kantonalnog poslanika, niti kantonalni poslanik može biti zadržan u pritvoru ili kažnjen na bilo koji način zbog iznesenog mišljenja i datog glasa u Skupštini.

Član 21.

Način odlučivanja u Skupštini

U vršenju svojih nadležnosti Skupština donosi zakone, druge propise, te opće i pojedinačne akte (dalje: propisi).

IV

Za rad i angažovanje članova Komisije na navedenim poslovima isplatit će se naknada u skladu sa članom 3. Zakona o plaćama u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 45/10) i Odlukom o načinu obrazovanja i visini naknade za rad stručnih Komisija i drugih radnih tijela osnovanih od strane Vlade Federacije Bosne i Hercegovine i rukovodilaca federalnih organa državne službe ("Službene novine Federacije BiH", br. 14/11), koju će posebnim Rješenjem odrediti federalna ministrica okoliša i turizma.

V

Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 07-23-876/08

17. jula/srpnja 2014. godine
Sarajevo

Ministrica
Branka Đurić, s. r.

(SI-779/14-1)

USTAVNI SUD FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

1630

Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o zahtjevu zamjenika Premijera Vlade Federacije Bosne i Hercegovine i federalnog ministra poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva za utvrđenje ustavnosti Zakona o turističkim zajednicama i promicanju turizma u Federaciji Bosne i Hercegovine, te Uredbe o članarinama u turističkim zajednicama, na osnovu člana IV.C.10. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, nakon provedene javne rasprave, na sednici održanoj dana 03.07.2014. godine, donio je

PRESUDA

1. Utvrđuje se da Zakon o turističkim zajednicama i promicanju turizma u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 19/96 i 28/03), nije saglasan Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine.
2. U skladu sa članom IV.C.12.b) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine određuje prijelaznu mjeru kojom se daje mogućnost Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine da u roku od šest mjeseci od dana objavljivanja presude u "Službenim novinama Federacije BiH" zakonom uredi materiju koja je regulisana osporenim Zakonom, do kada se isti može primjenjivati.
3. Presudu objaviti u "Službenim novinama Federacije BiH".

Obrazloženje

Podnosilac zahtjeva i predmet zahtjeva

Zamjenik Premijera Vlade Federacije Bosne i Hercegovine i federalni ministar poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljem tekstu: podnosilac zahtjeva), obratio se dana 26.07.2013. godine, Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ustavni sud Federacije), sa zahtjevom za utvrđivanje ustavnosti Zakona o turističkim zajednicama i promicanju turizma u Federaciji Bosne i Hercegovine, te Uredbe o članarinama u turističkim zajednicama ("Službene novine Federacije BiH", broj 18/09) (u daljem tekstu: osporeni Zakon i osporena Uredba).

Podnosilac zahtjeva zatražio je da Ustavni sud Federacije, nakon provedenog postupka utvrdi da su osporeni Zakon i osporena Uredba protivni člani III.2. g), III.3 i 2) i člani III.4. stav 1. k) i stava Federacije Bosne i Hercegovine.

U skladu sa odredbom člana IV.C.3.10.(2) a) ex Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, podnosilac zahtjeva ovlašten je postaviti zahtjev za utvrđenje da li je neki zakon koji je

usvojen u oba doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, kao i predloženih ili usvojenih propisa, koje je donjelo neko tijelo federalne vlasti, u skladu sa Ustavom.

Stranke u postupku

U tekstu od 26.07.2013. godine, kojim je iniciran postupak podnosilac je istaknuo dva zahtjeva, imajući u vidu osporeni akt, te donosio istog, čime je opredijelio i stranke u postupku. U dijelu zahtjeva koji se odnosi na utvrđenje ustavnosti osporenog Zakona, u skladu sa članom 39. stav 1. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 6/95 i 37/03), stranke u postupku su zamjenik Premijera Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, u svojstvu podnosioca zahtjeva, te Predstavnički dom i Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, kao donosioci osporenog Zakona.

U dijelu zahtjeva koji se odnosi na utvrđenje ustavnosti osporene Uredbe, stranke u postupku su zamjenik Premijera Federacije Bosne i Hercegovine, Jerko Ivanković-Lijanović u svojstvu podnosioca zahtjeva i Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, kao donosilac osporenog akta-Uredbe.

Ustavni sud Federacije, imajući u vidu identitet stranaka, kao i razloge ekonomičnosti i svršishodnosti odlučio je da provede jedinstven postupak i donose odluku.

Bitni navodi podnosioca zahtjeva

Podnosilac zahtjeva istaknuo je da osporeni Zakon u cijelosti reguliše pitanje turizma u Federaciji Bosne i Hercegovine, iako je za pitanje turizma, u skladu sa članom III.2.g) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, utvrđena podijeljena nadležnost između federalne vlasti i vlasti kantona.

U postupku donošenja, kao i izmjena i dopuna osporenog Zakona, po navodima podnosioca zahtjeva, federalna vlast nije tražila saglasnost kantona. Ova oblast isključivo je uređena federalnim Zakonom. Sve provedbene propise i kontrolu u domeni turizma, vrši federalna vlast, unatoč činjenici da je, u skladu sa članom III.4. stav 1. k) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, *decidirano* opredijeljeno da "kantonima pripadaju sve ovlasti koje nisu izričito dodijeljene federalnoj vlasti, posebno: k) stvaranje i provedba politike kantonalnog turizma, razvoj turističkih resursa".

Po navodima podnosioca zahtjeva, osporena Uredba, koju je donijela Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na osnovu člana 53. stav 3. Zakona, "propisala je sve ono što treba da regulišu kantoni, tj. stvaranje i provedba politike kantonalnog turizma, razvoj turističkih resursa, mogućnosti, potrebe, a time i način finansiranja." Istaknuto je da u skladu sa članom 19. stav 1. Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), Vlada nema ustavni niti zakonski osnov da donosi Uredbu i reguliše materiju na način kako je to regulisano u osporenoj Uredbi, što je čini neustavnom.

Navodi odgovora na zahtjev

Ustavni sud Federacije je u skladu sa čl. 10. i 16. a) u vezi sa članom 39. stav 1. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine dana 01.08.2013. godine pozvao Predstavnički dom i Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, te Vladu Federacije Bosne i Hercegovine, kao druge stranke u postupku, da daju odgovor na postavljene zahtjev.

Postupajući po zahtjevu Suda, Predstavnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, dostavio je dana 02.09.2013. godine odgovor Ustavne i Zakonodavno pravne komisije Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine. Iz priloženog teksta proističe da je Komisija

jedninstvena u mišljenju da je u vrijeme donošenja osporenog Zakona i osporene Uredbe, proveden odgovarajući postupak konsultacije u skladu sa ustavnom odredbom o podijeljenoj nadležnosti između kantona i Federacije Bosne i Hercegovine. Isto tako dostavljen je stenogram sa 17. sjednice Ustavotvorne skupštine održane dana 13.09.1996. godine, koja je usvojila osporeni Zakon.

Zaključak je navedenih komisija "da je na određeni način i to putem neposrednih usmenih konsultacija Vlade Federacije Bosne i Hercegovine i Vlada kantona stvoren ustavno-pravni osnov da u to vrijeme zakon bude donesen u parlamentarnoj proceduri".

Potvrđeno je da nije potpuno dostupna dokumentacija iz vremena donošenja osporenog Zakona, tj. izmjene i dopune istog, tako da nije moguće utvrditi način postupanja u vrijeme donošenja osporenog Zakona. Radna tijela Predstavničkog doma su saglasna da je u buduću potrebno da se sve konsultacije u predmetima podijeljene nadležnosti između kantona i Federacije provedu na način propisan u Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine, "uz pismenu argumentaciju o potrebi donošenja novog propisa ili izmjene i dopuni postojećih".

Relevantni propisi

Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

Član III.2. g)

Ovlasti su federalne vlasti i kantona sljedeće:
g) turizam

Član III.3.(2)

(2) U skladu s tim kantoni i federalna vlast međusobno se dogovaraju na trajnoj osnovi u pogledu svojih ovlasti.

Član III.4. k)

Kantonu pripadaju sve ovlasti koje nisu izričito dodijeljene federalnoj vlasti.

Posebno su mjerodavni za sljedeće:

k) stvaranje i provedba politike kantonalnog turizma, razvoj turističkih resursa;

Član IV.(3).12.b)

Odluke Ustavnog suda konačne su i obavezujuće posebno kada

b) Sud utvrdi da zakon, usvojeni ili predloženi zakoni ili drugi propisi Federacije ili bilo kojeg kantona grada ili bilo koje općine nije u skladu sa ovim ustavom. Taj ili drugi propis neće se primjenjivati, odnosno stupiti na snagu, osim ukoliko se izmijeni na način koji je propisao Sud ili u koliko Sud ne utvrdi prijelazna rješenja koja ne mogu biti na snazi duže od šest mjeseci.

Zakon o turističkim zajednicama i promicanju turizma u Federaciji Bosne i Hercegovine

("Službene novine Federacije BiH", br.19/96 i 28/03)

Uredba o članarinama u turističkim zajednicama

("Službene novine Federacije BiH", br. 18/09)

Sjednica Suda sa javnom raspravom

Dana 08.04.2014. godine, održana je sjednica Suda sa javnom raspravom, u prisutnosti podnosioca zahtjeva lično i pravnog savjetnika Dejana Vrančića, te punomoćnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, Alagije Mahmuta i dr. Seada Dizdarevića. Podnositelj zahtjeva i njegov punomoćnik u usmenom izlaganju opširnije su obrazložili navode istaknute u zahtjevu. Punomoćnici protivne strane u usmenom izlaganju obrazložili su navode istaknute u priloženom odgovoru. Utvrdili su da

Federacija ima ustavni i pravni osnov za donošenje osporenog Zakona, tim prije jer ne postoje propisi, kojima se na precizan način reguliše pitanje koordinacije, tj. konsultacije između federalnih i kantonalnih vlasti, u pitanjima podijeljene nadležnosti. Turizam je jedna od njih. Ustavni sud Federacije je pozvao punomoćnike stranaka da dostave dokaze sa kojima raspolažu a na koje su se pozvali u usmenom izlaganju na raspravi. U ostavljenom roku punomoćnik podnosioca zahtjeva dodatno je elaborirao navode istaknute u zahtjevu i prethodno elaborirane u usmenom izlaganju na raspravi.

Punomoćnici Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine priložili su izvode iz stenograma sa sjednica na kojima je raspravljano o osporenom Zakonu.

Kako prilikom glasanja o odluci Ustavnog suda Federacije nije postignuta propisana većina, to je u skladu sa članom 22. Poslovnika Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 40/10) odlučeno da se sjednica ponovi. Ponovljena sjednica Ustavnog suda Federacije održana je dana 03.07.2014. godine.

Činjenično stanje

Ustavni sud Federacije, na osnovu iskaza punomoćnika stranaka u postupku, te priloga u spisu, utvrdio je nedvosmislenim da u vrijeme donošenja osporenog Zakona, te izmjene i dopuna istog, nije proveden postupak u smislu člana III.3.(2) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, a koji se odnosi na "međusobna dogovaranja na trajnoj osnovi u pogledu ove oblasti".

Isto tako je utvrđeno da su punomoćnici protivne strane potvrdili da je u buduću potrebno da se sve konsultacije o podijeljenoj nadležnosti između kantona i Federacije provedu na propisan način po Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine uz pismenu argumentaciju između kantona i Federacije Bosne i Hercegovine, o potrebi donošenja novog propisa ili izmjene i dopune postojećih. Eventualna "konsultacija" u usmenoj formi u kontaktu sa kantonima kao i poslanicima iz pojedinih kantona, na što ukazuje protivna strana, nisu dokumentirani. Ovo ukazuje da u vrijeme donošenja osporenog Zakona nije proveden postupak međusobnog dogovaranja na trajnoj osnovi između kantona i federalne vlasti, u pogledu svojih ovlasti na način istaknut u člamu III.3. (4) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

Stav Ustavnog suda Federacije

U razmatranju ustavnosti osporenog Zakona, Ustavni sud Federacije pošao je od odredbe člana III.2. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojim je propisana zajednička nadležnost Federacije i kantona, te od odredbe člana III.3. kojim je utvrđen način ostvarivanja tih zajedničkih nadležnosti.

Članom III.2. g) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, propisano je da su pored ostalih nadležnosti, Federacija i kantoni nadležni za turizam. Ova nadležnost se prema Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine, može ostvariti zajednički ili odvojeno, ili od strane kantona koordinirano od federalne vlasti, kako je to propisano u člamu III.3 (1) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine. Članom III.3. stav (3) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine propisano je da u ispunjavanju svojih ovlasti, kada je riječ o zakonima i propisima koji su obavezujući na cjelom području Federacije, u skladu sa ovim Ustavom i odlukama Parlamenta Federacije, federalna vlast djeluje poštujući ovlasti kantona, specifičnu situaciju u pojedinim kantonima i potrebu za fleksibilnosti u provedbi.

Isto tako, u skladu sa članom III.4. stav 1. k) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kantonima pripadaju sve ovlasti koje nisu izričito dodijeljene Federaciji. Posebno su mjerodavni za stvaranje i provedbu politike kantonalnog turizma, razvoja turističkih resursa, dok federalna vlast ima

pravo utvrđivati politiku i donositi zakone u pogledu svake od ovih ovlasti.

Analizirajući u istaknutom kontekstu osporeni Zakon moguće je utvrditi da isti ne tretira oblast politike turizma za cijelo područje Federacije Bosne i Hercegovine.

U konkretnom slučaju oblast koja je uređena osporenim Zakonom je organizacija i način rada turističkih zajednica te osnovni principi njihova finansiranja i gospodarenja (član 1. osporenog Zakona). Turistička zajednica, u skladu sa članom 2. osporenog Zakona, osniva se radi jačanja i promicanja turizma Federacije Bosne i Hercegovine i privrednih interesa pravnih i fizičkih lica u djelatnostima ugostiteljstva i turizma i s tim djelatnostima neposredno povezane djelatnosti. Osporeni Zakon tretira način organiziranja i djelovanja turističkih zajednica u oblasti promicanja turizma. Češće kantona u ovim ovlastima, posebno u pitanjima koja su u zajedničkoj nadležnosti Federacije i kantona, od posebnog su značaja i kao takva moraju biti adekvatno tretirana. Donošenjem osporenog Zakona, kao i izmjena i dopuna istog, federalna vlast u ispunjavanju zajedničkih ovlasti (kada je riječ o zakonima i propisima koji su obavezujući na cijelom području Federacije), nije adekvatno primijenila instituiran međusobnog dogovaranja u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, postujući ovlasti kantona, specifičnu situaciju u pojedinim kantonima i potrebu za fleksibilnosti u provedbi, čime su povrijeđene odredbe člana III.3 (1), (2), (3) i (4) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

U prilogu ovoj tvrdnji govori i činjenica da iz dokaza u predmetu kao i izvjava na javnoj raspravi nije se moglo utvrditi da je u postupku donošenja osporenog Zakona Parlament Federacije Bosne i Hercegovine proveo proceduru propisanu Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine kada je u pitanju donošenje zakona iz zajedničke nadležnosti Federacije i kantona.

U skladu sa članom IV.C.12.b) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, Ustavni sud Federacije odredio je prijelaznu mjeru kojom se daje mogućnost Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine da u roku od šest mjeseci od dana objavljivanja presude u "Službenim novinama Federacije BiH" uređi materiju koja je regulirana osporenim Zakonom, do kada se isti može primjenjivati.

Imajući u vidu specifičnost postavljenih zahtjeva, te međusobnu uslovljenost, Ustavni sud Federacije je odlučio da ne raspravlja o ustavnosti osporene Uredbe s obzirom da je osporeni Zakon suprotan Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine, a isti je osnov za donošenje osporene Uredbe. Kako je, u skladu sa članom IV.C.3.12.b) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, regulirano da su odluke Ustavnog suda Federacije konačne i obavezujuće, posebno kada Sud utvrdi da zakon, usvojen ili predloženi zakon ili drugi propisi Federacije... nije u skladu sa ovim Ustavom, to se u konkretnom slučaju osporeni Zakon i osporena Uredba mogu primjenjivati šest mjeseci od dana objave presude u "Službenim novinama Federacije BiH".

Ovu presudu Ustavni sud Federacije donio je većinom glasova u sastavu, dr. sc. Kata Scnjak predsjednica Suda, Sead Bahtijarević, Vesna Budimir, Mirjana Čučković, Domin Malbasić, Aleksandra Martinović i prof. dr. Edin Muminović, sudie Suda.

Broj 154/13
03. jula 2014. godine
Sarajevo

Predsjednica
Ustavnog suda
Federacije
Bosne i Hercegovine
Dr. sc. **Kata Scnjak**, s. r.

Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o zahtjevu Doprernijera Vlade Federacije Bosne i Hercegovine i federalnog ministra poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva za utvrđenje ustavnosti Zakona o turističkim zajednicama i promicanju turizma u Federaciji Bosne i Hercegovine, te Uredbe o članarinama u turističkim zajednicama, temeljem članka IV.C.10. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, nakon provedene javne rasprave, na sjednici održanoj dana 03.07.2014. godine, donio je

PRESUDU

1. Utvrđuje se da Zakon o turističkim zajednicama i promicanju turizma u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 19/96 i 28/03), nije suglasan Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine.
2. Sukladno članku IV.C.12.b) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine određuje prijelaznu mjeru kojom se daje mogućnost Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine da u roku od šest mjeseci od dana objavljivanja presude u "Službenim novinama Federacije BiH" zakonom uređi materiju koja je regulirana osporenim Zakonom, do kada se isti može primjenjivati.
3. Presudu objavi u "Službenim novinama Federacije BiH".

Obrazloženje

Podnositelj zahtjeva i predmet zahtjeva

Doprernijer Vlade Federacije Bosne i Hercegovine i federalni ministar poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljnjem tekstu: podnositelj zahtjeva), obratio se dana 26.07.2013. godine, Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud Federacije), sa zahtjevom za utvrđivanje ustavnosti Zakona o turističkim zajednicama i promicanju turizma u Federaciji Bosne i Hercegovine, te Uredbe o članarinama u turističkim zajednicama ("Službene novine Federacije BiH", broj 18/09) (u daljnjem tekstu: osporeni Zakon i osporena Uredba).

Podnositelj zahtjeva zatražio je da Ustavni sud Federacije, nakon provedenog postupka utvrdi da su osporeni Zakon i osporena Uredba protivni članku III.2. g), III.3.(2) i članku III.4. stavak 1. k) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

Sukladno odredbi članka IV.C.3.10.(2) a) e) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, podnositelj zahtjeva ovlašten je postaviti zahtjev za utvrđenje da li je neki zakon koji je usvojen u oba doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, kao i predloženih ili usvojenih propisa, koje je donijelo neko tijelo federalne vlasti, sukladan Ustavu.

Stranke u postupku

U tekstu od 26.07.2013. godine, kojim je miciran postupak podnositelj je istaknuo dva zahtjeva; imajući u vidu osporeni akt, te donositelja istog, čime je opredijelio i stranke u postupku. U dijelu zahtjeva koji se odnosi na utvrđenje ustavnosti osporenog Zakona, sukladno članku 39. stavak 1. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 6/95 i 37/03), stranke u postupku su Doprernijer Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, u svojstvu podnositelja zahtjeva, te Zastupnički dom i Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, kao donositelji osporenog Zakona.

U dijelu zahtjeva koji se odnosi na utvrđenje ustavnosti osporene Uredbe, stranke u postupku su Doprernijer Federacije Bosne i Hercegovine, Jerko Ivančević-Lijanović u svojstvu podnositelja zahtjeva i Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, kao donositelj osporenog akta-Uredbe.